

Irak isyanında Şi'ilerin rolü var mı?

Muharrem ayınlarının meni dolayısıyla bunlar hükümete aleyhtar bulunuyorlarmış
Filistin ve Mısırdaki İngiliz askerleri harekete hazır bekliyorlar

Öldürülen Harbiye nazırı Cafer Paşa

Bu sabahki posta ile gelen İngiliz gazeteleri Irak'taki askeri ayaklanmaya ve kuvvet istimaliyle hükümetin istifa ya mecbur ediliş ordu nüfuzu altında yeni bir hükümet teşkil olunmasına dair büyük tafsilat ile doludur. Deyli Herald gazetesi diyor ki: "İktidarın Irak'taki askeri kuvvetler

Irak'taki isyanın şefi Bekir Sıtkı

elinde bulunması, orta şarkı kuşatan bir Arap birliği devleti gayesini güden müfritlere cesaret verebilecek mahiyettedir.

Mecburi askerlik ihdasına teşebbüs edilmesinden ve binnetice kabilelerin umumiyetle isyanından korkuluyor. (Devamı 6 incede)

Kadınların askerliği Sıhhiye, levazım, muhabere gibi Cephe gerisi hizmet- lerinde çalışmaları suretile olacak

Kanun lâyihası Başvekâlette

Seferberlik halinde kadımların da askerlik hizmetine tâbi tutulmaları hakkındaki kanun lâyihası başvekâlette takdim edilmiştir.

Yeni kanun lâyihası sıhhat vekâleti tarafından teklif edilmektedir. Lâyiha seferberlik vukuunda kadınların cephe gerisi hizmetlerini görmeleri hakkında hükümleri ihtiva etmekte - (Devamı 11 incede)

Üniversiteli genç kızlarla, işçi kadınlarla ve Kara Fatma ile görüştük. hemen hepsi askerlik yapmaya hevesli ve arzulu görünüyorlar.

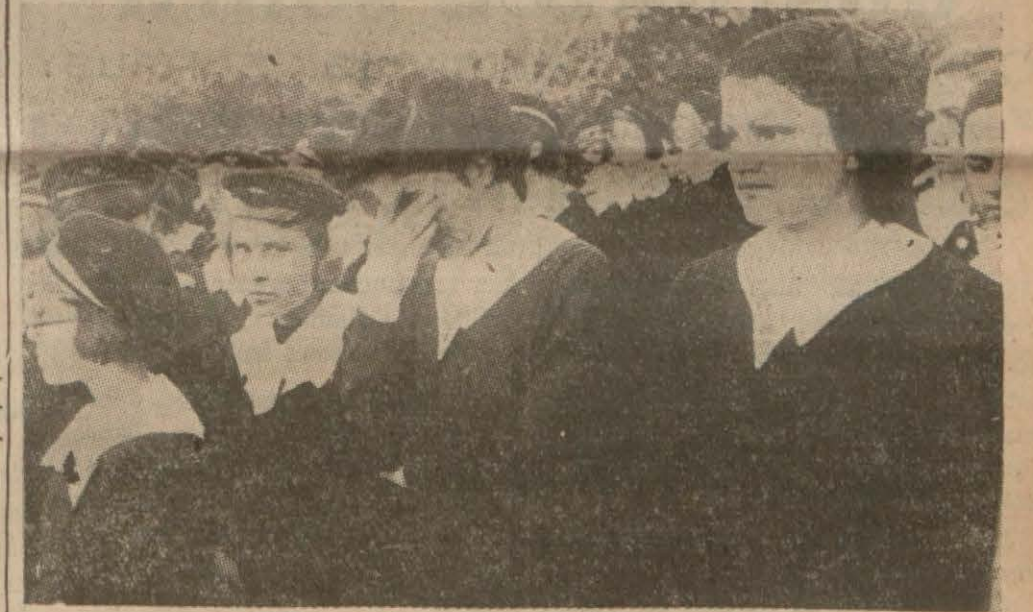
Ispanyol güzeli Avrupa güzellik kraliçesi oldu

Avrupa güzellik kraliçeliği için seçim bu sene Tunusta yapılmış, resmini gördüğünüz İspanyol kız, Avrupa güzeli seçilmiştir. Bu kızın âsiller tarafından mı, yoksa hükümetçi mi olduğu meçhuldür!

Şehit Eribe yere düşükten sonra

Çektiği ızdıraba bakmıyarak sormuş: "Acaba muallim fena atlayışına kızdı mı?,"

Eribe için dün yapılan ıhtifalde çelenk konulurken

Dün yapılan ıhtifal

Dün, Kadıköy kız orta okulunda, cumhuriyet bayramında Ankarada pa raşıtle atlama tecrübesi yaparken şehit olan Eribe için hazin bir ıhtifal yapılmıştır.

Mektebin bahçesinde orta yerde bayrakla süslenmiş bir kürsü, üstünde bir sakı ve etrafta aynı mektep talebeleriyle, Erenköy lisesinde okuyan ve Eribe ile sınıf arkadaşlığı yapmış olan talebeler, Kadıköy kız sanat okulu namına bir murahhas heyeti ve halk bulunuyordu.

Merasim saat 10,30 da, kürsiye cumhuriyetin ve Türk havacılığının (Devamı 2 ncide)

Eribe'nin en son resmi: Bir hafta kadar evvel Sovyet generali Eydeman Ankarada karşılandığı sırada paraşütçü iki arkadaşı arasında

Memleketimize yeni ziyaretler İki Holanda nazırı Ankaraya geliyor Alman iktisat nazırının da geleceği teyyüt etti

Bu ay içinde memleketimize üç mühim ziyaret vaki olacaktır.

Büyük bir ehemmiyet atfedilen bu ziyaretçilerin başında — gelip gelineceği hakkında birçok rivayetler çıkmış olan — Alman milli iktisat nazırı ve Rayışbank umumî müdürü doktor Şaht bulunmaktadır.

Alman milli iktisat nazırının memleketimizi ziyaret edecekleri tahakkuk hatta günü dahi taayyün etmiştir.

Gene bu ay içinde Holanda sanayi nazırı bir heyetle memleketimize

gelecek ve Ankaraya giderek müzakere kerelerde bulunacaktır. Holanda sermayesi beş yıllık sanayi programımızda mühim roller almağa hazırlanmaktadır.

Holanda sanayi nazırından sonra Holanda ticaret nazırının ziyaseti altında bir heyet şehrimize gelerek doğrudan Ankaraya gidecektir. Bu heyet arpa ve şarap alarak Ereğli, Mersin limanlarıyla deniz yolları ve Akay vapurları inşaatını Holanda sermayesiyle taahhüt etmek istemektedir.

Son Ehli Salip muharebeleri

Katıye'den İngiliz esirleri Kudüse getirilirken 9 uncu sayfamızda muhakkak okuyunuz

Üç aylık maaşlar

Yoklamalara yarın sabah başlanıyor

Mütekaitlerle dul ve yetimlerin üç aylık maaşları önümüzdeki ay başında verilecektir. Bu maaşların vaktinde verilebilmesi için üç aylık maaşlara ait altı ayda bir yapılması icap eden yoklamaların yapılmasına yarın sabahdan itibaren başlanacaktır. Evvelce yoklamalar maaşlardan az evvel yapıldığı için dar zamana tesadüf etmekte ve bu yüzden mütekaitlerle dul ve yetimler müşkülât görmekte idi.

Yoklamalar her gün yapılacaktır ve bu ayın 22 sine kadar devam edecektir. Yoklamasını yaptırmayanlar bit tabi maaşlarını da geç alacaklardır.

Üç aylık maaş sahiplerine bu yoklamalar için yoklama kâğıtları verilmektedir. Bu kâğıtlar doldurulduktan sonra tahkikatı polis karakollarınca yapılacak ve bundan sonra nahiye müdürleri yoklama kâğıtlarını tasdik edecektir.

Spor!

Yeni futbol kaideleri

Bu haftaki maçlardan itibaren Bizde de tatbik edilecek

(Yazısı spor sayfamızda)

Dahilî harbin fecayii İşçi olmak asîlere göre kabahattir!

Yakaladıkları ameleleri benzinle yakıyor veya hallerine acırlarsa kurşuna diziyorlar

İspanyadaki dahilî harp hükümet kuvvetleri aleyhine inkışaf etmektedir. Cumhurreisi Azananın intihara teşebbüs ettiği de hükümet kuvvetlerinin çok müşkül vaziyette bulundu-

ğunu göstermektedir. Maamafih bu haber asiler elinde bulunan Sevilden verilmiştir.

Asiler Madridin şimalinde altı ki- (Devamı 6 incede)

SIYASA

Eribe, fennî bir Türk evliyası olmalıdır!

Fethi, Nuri, Sadık... Bu isimleri bilmemenize imkân var mı?.. Bunlar, bizim çocukluğumuzda, yarım yamalak âletlerle iklimler geçmek istiyerek tayyareleri le beraber parçalanmış ilk hava şehitlerimizdir... İsimlerine Fatih'e âbide dikilmiştir. Devirler geçtiği, rejimler değiştiği halde hâlâ onlar için törenler yapıyor.

Cumhuriyet bayramında, kanadı kırılmış bir melek gibi, gökten toprağa düşen ve ölen Eribe'yi de, gittikçe artan bir takdir ve aşkla, tek mil müstakbel nesiller sevecek ve anacaktır. Hava bayramlarında, onun rozetini, bütün delikanlılar ve genç kızlar yakalarında bir sembol gibi taşıyacaktır; taşımalarıdır. Eski medeniyetler, fevkalâbeşerleri, yarım ilâhları bu çeşit kahraman insanların timsallerinden yaratmış. Biz de öyle yapmalıyız. Bütün propaganda kuvvetlerimizle, bu ilk genç kız fen ve spor şehidini evliyalastırmalıyız. Ne yazık! Onun hakkında şimdiye kadar söylenmiş sözleri, yazılmış yazıları kâfi bulmuyoruz. Onun ölümlünü ürkütücü değil, şevklendirici bir şekilde gösterebildik mi? Çünkü başımızın üzerinde fethedilecek semalar vardı. Ancak bu gibi genç kahramanlara mistik birer mahiyet vermek sayesinde küteler ve kütelerle gençler o mavi boşluk ülkelerinin fethi için yüreklerinde gittikçe artan bir cehd duyacaklardır.

Eribe, maddî ve medenî cesaretin, gençlikteki azmin, dün kafes arkasından mahpusken bugün gökyüzüne uçan efsanevi gibi hayret verici fakat reel bir Türk kadınıdır. Havaları teshir aşkile yandığı sırada havaların bir falsosile buz kesilen bir baba yüreğinin matemidir. Kubilây, yalnız milliydi ve o erkekti; milyonlarca erkek Türk şehidinden ve binlerce inkılâp şehidinden lâlettayın briydi. ve artık tekerrür edemeyecek bir irtica hâdisesinin son kurbanıydı. Eribe'ye yapılan törenler silsilesinin Kubilây'a yapılanlardan defalarca fazla olması gerekir. Çünkü bu kız, yalnız millî değil, Türk milletinin medeniyet âlemine hediye ettiği bir beynelmiledir. Kadınlığın bu çeşit ilk şehit ennuzeğlerindenidir. Yalnız Türkiye miyasyndaki bir sosyal inkılâbın değil, dünya miyasyndaki bir teknik inkılâbın, cemiyetle tabiat arasındaki muharebenin şehididir. Bu yaman muharebenin Türkiye cephesindeki ender şehitlerindenidir. Ve bundan sonra, milyonlarca kurban verecek bir kavmanın pişta ve şereflisi ilk kurbanıdır.

Onun hakkında şimdiye kadar söylenenleri, yapılanları pek az buluyoruz. Onun ehemmiyetini, onun kahramanlığını, onun Türk ve beşeriyet tarihindeki şereflisi mevkiini daha iyi anlatmak için bütün cihazlarımızı harekete getirmeliyiz!

Hüseyin Faruk TANUR

Şehit Eribe yere düştükten sonra

Çektiği ızdıraba bakmıyarak sormuş: "Acaba muallim fena atlayışına kızdı mı?,"

(Doğ. tarafı 1 incede)

İlk kadın şehidi olan Eribenin bir resmî ve bir çelenk konmasıyla başladı. Bundan sonra hazrunun iştirakile istiklâl ve müteakiben de tayyare marşları söylendi. Mektep direktörü Feridun bundan sonra kürsüye çıkarak şu nutku söyledi:

"Aziz kardeşlerim, sevgili yavrularım,

Cumhuriyetin 12 yaşında bir yuvası olan mektebimiz bugün talim ve terbiye hayatının en acıklı, en kederli fakat aynı zamanda en bahtiyar ve sevinçli gününü yaşıyor.

Mektebimiz, 12 senedir kendisine yükletilen vazifeyi tamamen yapmak ve başarmak ve cumhuriyet rejimine koparılmaz bağlarla bağlı kızlar yetiştirmekle bîhakkın iftihar etmektedir. Bugün biz, emeklerimizin mükâfatına varmış olmak şerefine en büyüğüne nail oluyoruz. Gözlerimizi yaşartan ve sile bu mektebin yetiştirdiği kızmız Eribe'nin şehadettir.

Bugün Eribe artık Vecihinin kızı değildir. O, şimdi Türk milletinin kızıdır. O, şimdi Türk milletinin kızıdır. O, şimdi Türk milletinin kızıdır. O, şimdi Türk milletinin kızıdır.

Çocuklar, Hepimiz millî bir kahraman olmak fırsatını aramalıyız. Bunun için muhakkak ölmek lâzım değildir. İyi bir ana, bilgili bir Türk kızı da kendisine göre bir kahramandır. Türk kadını, ilk kadın tayyare şehidi Eribe ile iftihar ediyor. Eribe ki, hepimizin kızdır, hepimizin birbirimizi teselliye ihtiyacı vardır..

Müdürün gözyaşları içinde dinlenen bu nutkundan sonra ikinci sınıf talebelerinden Mülkevven tarafından kısa bir hitabe ve gene ikinci sınıftan Armağan tarafından da yazdığı bir şiir ve bunları müteakip de gazetelerin Eribe için yazdıkları makaleler okunduktan sonra Eribe ile ilk uçuş arkadaşlığını yapmış olan Naciye Toros kürsüye gelerek, sık sık hicrîliklerle kesilen bir nutuk söyledi.

Mektep müdürü tekrar kürsüye gelerek çelengin, Eribe'nin ilk havacılık derslerini gördüğü Vecihi hangarı-

na asılmasını teklif etti. Teklif herkes tarafından heyecanla kabul edildiğinden, Kalamışa gidilerek çelenk hangarın kapısına asıldı.

Bir şehit kızı olan Eribe, daha çocuk denecek bir yaşta, babasına layık bir kız olduğunu ispat etmekle kalmamış, kız, erkek bütün Türk gençliğinin millî tükü yolunda her zaman için ölümlü istihkak ettiğini göstermiştir.

Onun sukutundan sonra, çektiği ızdırabı nazarı dikkate almayıp ilk iş olarak:

— Acaba muallim bu fena atlayışına kızdı mı?

Diye sorması yeni neslin vazife hissini ne kadar candan benimsemiş olduğuna açık bir delildir.

Türk tayyareciliğinin ilk şehitleri olan Fethi ile Sadık bugün nasıl kalplerimizde yaşıyor ve ebediyen de yaşayacaksa, ilk hava kadın şehidi de böylece kalplerimizde - belki öteki - lerden büyük - bir yer işgal ederek dünya durdukça yaşayacaktır.

Ne mutlu ona!

Musolininin nutku

Eden avam kamara-sında izahat verecek

Berlin, 3 (Hususî) — Musolininin Milâno'da söylediği nutkun bilhassa Akdenize taalluk eden kısmı, İngiltere'de müsait tesirler yaratmıştır. Taymis gazetesi: "İngilterenin, İtalyayı Akdenizdeki menafîli bakımından asla tencide etmek istememiş olduğu.. nu, yazıyor. Musolininin nutkunu tetkik ve tahlilî lüzum görmektedirler.

Hariciye nazırı Eden, avam kamara-sının gelecek toplantısında Musolininin nutku üzerinde beyanatta bulunacaktır.

Aynı nutukta İtalyanın Yugoslav. yaya dostluk göstermesi bir sansasyon telâkki edilmektedir.

Mülkiye Mektebi öbür gün Ankaraya gidiyor

Mülkiyeliler öbürgün merasimle âbideye çelenk koyacaklar

Yarım asırdan fazla bir zaman. danberi İstanbul'da bulunan mülkiye mektebi (siyasî ve finansal bilgiler okulu) da yarın Ankaraya gidecektir.

Mülkiye mektebinde talebe bu gece son gecelerini geçireceklerdir. Bu gece mektepte İstanbul'da Mülkiyenin

KÜÇÜK HABER

İçeride

- * Dobriçe Türklerinin muhaceretini tanımlamak üzere Romanya ile aktedilen mu kaveleye ait kanun lâyihası Kamutaya sevk edilmiştir.
- * Bir hükûmet, diğeri şirkete ait olmak üzere iki komisyon şark demiryolları kum. panyasına ait bütün malzeme, nakli ve cer vasıtalarına kıymet takdirine başlamıştır.
- * Yakında imtiyaz müddeti bitecek olan Bomonti bira şirketinin imtiyazı bir daha temdit edilmeyecektir.
- * Sanayi birliğinde dün fevkalâde bir toplantı yapılmış ve toplantının sonunda birlik ikinci reisi Halil Sezer birliğin faaliyeti ve muamele vergisi hakkındaki raporları Ankaraya götürmüştür.
- * Terazî imalâthaneleri sahipleri 500 işçi yi işsiz bırakan haricet terazi ithalatının önüne geçilmesi için bugün Ankaraya bir heyet göndereceklerdir. Bu ithalatı bir Ya-hudi yapmaktadır.
- * Evvelki akşam Ankarada ani bir fırtına çıkmış ve birçok kıremitler uçuşmuş bacalar devrilmiştir.
- * Dahiliye teftiş heyeti reisi Tefik Talât Ankaradan şehrimize gelmiştir.
- * Nüfus umum müdürü Mümtaz Ankara-dan şehrimize gelmiş ve nüfus şubelerini gezmeğe başlamıştır.
- * Nüfus müdürümüz Hilmi tekalide sevk edilmiş ve yerine eski Bursa polis müdürü Fakîl tayin edilmiştir.
- * Dün akşam Türk Maarif cemiyeti yur-dunda güzel bir müsamere verilmiştir.
- * Şehrimizdeki dokumacı esnafı gene iplik sız kalmışlardır. İstanbul'daki fabrikamız çikardığı iplik ihtiyacı kâfi gelmemektedir.
- * Nafia vekâleti Tünel şirketinin Galata-da yapması lâzımgelen hana elân neden bağlamadığını sormaya karar vermiştir.
- * Üniversite rektörü Cemil iyileşerek vazifesine başlamıştır.
- * Memurların soteğrin maaşları dün verilmiştir.
- * Yunan arazisinden geçen 33 kilometrelik şark demiryoluna ait kısmın idari vaziyetinin yeniden tayin ve tesbiti için yapılacak müzakerelerde bulunacak Yunan murahhası şehrimize gelmiştir.
- * İnşaatı factasma ait muhakemeye dün de İzmirde devam edilmiş ve ehli-vukuf raporu okunmuştur. Ehli-vukuf kaptan kadar Denizyolları işletme şefi Zekeriyayı da kazada mes'ul görmektedir.
- * İktisat vekâleti çimento ihtikârı yapan-lar hakkında takibat yapılmasını vilâyetlere bildirmiş ve daha başka tedbirler almağa başlamıştır.
- * Türk — Japon ticaret anlaşması feshedilmiş ve yeni anlaşma için müzakerelere Ankarada dün başlamıştır.
- * Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası hakkındaki kanun projesi hükûmet tarafın dan meclise verilmiştir.

Dişarda:

- * Bir müddettenberi Çekoslovakya'da bulunan Romanya kralı Karol ve veliaht Miksa Romanya'ya dönmüşlerdir.
- * Lehistan'da Vistül nehri ve kolları taşmaktadır. Birçok köyler su altında.
- * Amerikada deniz işçileri birliğinin grevi süratle genişlemektedir. Grevçiler bütün gemileri atıl bırakacakları tehdidini her gün mektepçiler.
- * İngiltere'de silah endüstrisinin idaresi için bir nezaret kurulmasına lüzum görül-müştür.
- * Çekoslovakya cumhurbaşkanı Benes yakında Belgrad ziyaret edecektir.
- * Bu ayın 11 inde Viyana'da toplanacak olan, diğer konferansında İtalyayı temsil edecek olan İtalyan hariciye nazırı pazar günü Romadan hareket edecektir.
- * Almanyada Frankfurt — Erfurt yolunda işçilerin bir tayyare düşmüş 10 kişi ölmüş üç kişi yaralanmıştır.
- * İtalyan başvekilî Musolininin son söylediği nutuk İngilterede mîsbet Fransa ve Çekoslovakya'da ise menfi bir şekilde karşılanmıştır.
- * İngilterenin bir çok taraflarından yaya olarak Londraya yürüyen "ağlık yolcuları", dün Londraya vasil olmuş ve İngiliz işsizlerinin fev halini göstermek için nümayişler yapmışlardır.
- * İngilterede son zamanlarda bir çok tayyare meydanlarında ve mühimmat fabrikalarında yangınlar çıkmaktadır.

Berberlerin hafta tatili

Pazar sabahları için muteber olmayacak mı?

Hafta tatili kanununa kendileri için de bir fıkra ilâvesine ötedenberi uğraşan berberler nihayet bu arzularına muvaffak olmuşturlar. Bu hususta son bir teşebbüsü lüzumlu gören İstanbul berberler cemiyeti memleketin diğer yerlerindeki berberlerle de anlaşmış-tır.

Bu akşam berberler cemiyeti reisi İsmail Hakkı Ankaraya gidecektir. Ankaraya İzmir berberleri namına da bir murahhas gitmektedir. Orada Ankara berberlerinden bir mümessilin de iştirakile teşebbüsler yapılacaktır.

Diğer taraftan berberlerin hafta tatili yapmaları için bazı sayıtlar tarafından verilen taktir encümenlerden geçmiştir. Fakat berberler için pazar günü öğleden sonra başlayıp pazartesi sabahına kadar devam etmek üzere bir tatil şekli muvafık görülmüştür. Berberler ise bu şekli muvafık görmemektedirler. Ankaradaki teşebbüsler bunun üzerine olacaktır.

İngiliz parlâmentosu Bugün açılıyor

Kral bekâr olduğu için alayda kadın bulunmayacak

İngiliz parlamentosu bugün büyük merasimle yeni kral sekizinci Edvard tarafından açılacaktır. Bu defaki merasimde bazı değişiklikler vardır.

Mutat merasimde üç mühim değişiklik olacaktır:

1 — Buckingham sarayından parlamento'ya gidecek alayda kral bekâr olduğu için hiç bir kadın bulunmayacaktır.

2 — Lordlar Kamarasında kral ve kraliçe için iki taht ve veliahtlar için de bir sandalye bulunacak yerde yalnız tek bir taht olacaktır.

3 — Kral nutkunu okumadan evvel protestan olduğunu ilân edecektir. Çünkü anane veçhile her yeni hükümdarın, ya taç giyme vaktinde ve yahut da parlamento ile ilk temasında hangi din ve mezhepte olduğunu bildirmesi lâzımdır.

Romanyada köylülerle parti taraftarları arasında çarpışma

Romanyada bir takım partililerle köylüler arasında kanlı çarpışmalar olmuştur. Verilen malûmata göre bu çarpışmalar Vasbu muntakasında Timestide, Zaranist millî partisi taraftarlarıyla bu havali köylüleri arasında olmuştur. Köylülerden biri ölmüş ve on dördü ağır yaralanmıştır.

Doğru mu, değil mi?

Ekmek parası bazı yerlerde fazla alınıyor

Belediye narh komisyonu zahmet edip ekmeklere fiyat koyuyor. Lâkin seyyar ekmekçiler, bakkallar ve hatta lokantalar, ekmek narhının on katından fazla on para olduğu bir zamanda 12 katından fazla üzerinden hesap edip müşteriden para almaktadırlar.

Ekmek yarından itibaren dokuz kuruş otuz paraya satılacaktır. Bu rakamın dörde taksimi kabul olmadıysa na göre - ki bu sebebi ekmekten fazla para alanlar gösteriyorlar - gene müşteri aleyhine olacağı muhakkaktır.

Narh komisyonunun gerçi vazifesi ekmeğe fiyat koyup geçmektir. Onun bu işte fazla yapacağı bir işi yoktur. Fakat kararlarını halk aleyhinde tutarak ettirmemekle mükellef olanlar mevcut olsa gerektir. Bunlar, seyyar ekmekçilerin, bazı bakkalların, lokantaların halkın aleyhine kazanç temin etmelerinin önüne geçmelidir.

Burada işaret edilmesi icap eden bir nokta daha vardır. Bizim gördüğümüz müze ve anladığımız göre lokantalar listelerindeki ekmek fiyatının yalnız "Narh üzerinden" deyip geçiyorlar. Lokantalarda yemek yiyenlerin ekseriyeti bekâr kimselerdir. Bunların ekseriyeti ev geçindirmek için ekmek narhından haberdar değildirler. Lokantalar yalnız "Narh üzerinden" diyecekleri yerden narhın ne olduğunu kaydetmemişlerdir ki hiç olmazsa kontrole gelecek olanlar kaç kuruş üzerinden para alınacağını bilsinler.

Halkın Dostu

Kapatılan partilerin emlâki Bulgaristanda korku yüzünden alıcı bulamıyor

Sofya, 2 (Hususî) — 1934 senesi 19

mayısında ordunun yaptığı taklîbi hükûmetle Blgaristanda partiler kapatılmış ve emlâki de hükûmet tarafından müsadere edilmişti. Uç döndüğünden beri bu emlâk satılığa çıkarılmıştır. Fakat bu müzayedelere bir tek alıcı iştirak etmemekte, bu surette bu emlâk satılamamaktadır.

Çünkü partilerin adamları her alıcıya daha evvelden tehdit etmekte imişler. Her ne kadar partiler kapatılmış bile olsalar halk onların tehditlerinden gene korkuyormuş.

Hükûmet bu emlâki müzayedeye satmağa muvaffak olamayınca şimdi bundan vazgeçmiş pazarlıkla satmağa karar vermiştir. Çünkü satış pazarlığı olduktan sonra hükûmet partilerin alıcılara yaptığı tehditlerden kurtulabileceğini ve emlâkin kime satıldığını bilmiyen bazı alıcılara satılabileceğini ümit ediyormuş. Bakalım hükûmet bunda ne kadar muvaffak olabilecektir.

Atatürkün teşekkürleri

Ankara, 2 (A.A.) — Riyaset-i cumhur Umumi Kâtipliğinden:

Cumhuriyetin yıldönümü mübarek nasebîyle memleket dahil ve haricinden Reisicumhur Atatürk'e hitap eden vatandaş ve ırkdaşlarımızın çok heyecanlı duygularını bildiren telgraflar gelmekte devam etmektedir. Bunlardan pek müte-hassas olan Atatürk teşekkür ve muhabbetlerinin Anadolu Ajansı vasıtasıyla tekrar ibrâğını emir

Benim görüşüm: Türk İmlâsında revizyon mu?

Atatürk evvelki gün söyledikleri, nutuklarında, yalnız içtimai, kültürel, iktisadi, askerî ve harici siyasetlerimizin ana hatlarını çizmekle kalmamışlardır. Hayatımızın her unsurunu ihtiva eden bu nutkun yazılı şeklinde, bir kelimenin imlâsını görerek, üzerinde düşünüm. Bu kelime "sür'at", dir. Önder, onu, "sürgat", tarzında yazmışlar.

Bu, evvelâ, yeni yazı türkesinin etkisinden bambaşka bir ruhta, nüsatiki olduğuna ve lâtin harfleriyle yazımın Arap harflerinden aynen "transkripsiyon", yapmak manasına gelmediği dair bir ihtardır. Eski harfleri bilen nesil, acemi mütercimlerin bir dilden ötekisine tabirleri kelime kelime tercüme edileri kabilinden, Arapça imlânın harflerini yeni türkçe imlâyâ sadakatle geçirmek gayretini gösteriyor. Bu da, bilhassa "çekişli", "kesişli", kelimelerde karışıklıklar olmasına meydan veriyor.

Kimi tutturmuştur: "Türkçede med yoktur", der. Fakat, "sağlam", ve "ağlamak", kelimelerinde bir "g", harfi değil, bir "çekiş", vardır. Biz, Arap harflerine alışık olduğumuz için, "sağlam", ve "sâki", kelimelerinin başka başka "sağ", heceleri olduğuna tevhehüm ediyoruz.

İşte, diğer kelimeler: "bağlamak, Bağdat, Baki, Balebek, Badiye, Bakire, Bunlardaki "ba", hecesinin "â, ile mi, yoksa "ağ", ile mi, yoksa doğrudan doğruya "ba", şeklinde mi yazılacağına kestirmek için, insanın mutlaka Arap harfleriyle imlâyı bilmesi lâzım değil midir? Yeni neslin türkçeyi bir türlü doğru türüst yazamamasına sebep bu gibi müşküllerdir. Bence, bütün "med", leri aynı şekilde (ğ) ile yazılmalıydı. Baştan yanlış yapıldı. Şimdi maalesef değiştirilemez. Çünkü bunca kitaplar, lûgatlar altüst edilir. Fakat, "öldüren", manasına gelen "katil", ile "öldürme", fiide eden "katil", sözlerini birbirlerinden tefrik etmemiz "g", harfi sayesinde kabilidir. Halbuki, "â", kullansak "k", inceliyor. Fakat pek âlâ "kağtil", diye yazabiliriz. Keza, türkçenin içinde yazılan "kağıt", kelimelerini de yazabiliriz. Şimdi ise, bu kelime şu komik şekli alıyor: Kani.. Okuyabilene aşıksun..

Atatürkün "sürgat", şeklini kullanmasını imlâmızda bir revizyon yapmak kat bu revizyona işaret telâkki ettik. Fakat bu revizyonun hudutları ve son kat' şekli ne olacaktır? Zaten kuvvetli bildiğimiz otoritesini Önderin son nutkunda ki cemilekâr bir sözle bütün kuvvetlenmiş gördüğümüz Safvet Arıkan, bize kalırsa, bu revizyonun yapılp yapılmıyacağını, münajünfih imlâlar kelimelerin kat' şekillerinin ne olacağını, dil teşekküllerindeki müte- basıslara, artık bir daha değişmeyecek şekilde tesbit ettirmeli ve ilân etmeli. dir ki, meselâ, bir lûgat üzerinde çalışacak müellif, uzun seneler zarfında hatılmağı istihdaf eden bahalı bir eseri bastırarak bir tâbi herhangî bir teşebbüse korkmadan girişsin.

Güneş dilden sonra, Türk dilini çok sağlamlaşmış, kaya parçası gibi yerinden oynamaz bir hale gelmiş görüyoruz.

Aynı sağlamlaşmayı imlâ şekillerinde de görmek istiyoruz...

(Va-No)

Takas suiistimali Muhakemeye yarın başlanıyor

Meshur takas davasının duruşması yarın saat 14 te başlanacaktır. Bu davanın 26 suçlusu ve ona yakın meyi yapacak olan üçüncü ceza mahkemesinin salonu dar geleceği anlaşılmaktadır. Bu sebeple duruşmanın Ağırceza salonunda yapılması muhtemeldir.

Bu duruşmanın suçlularını memleketin iktisadi ve mali işlerinde mühim mevkileri işgal etmiş bazı zevat teşkil etmektedir.

İÇ HABERLERİ

Nüfus sayımı neticeleri Beş ciltlik bir eserde toplanıyor

Son yapılan umum nüfus sayımına ait fişler tanzim edildikten sonra elde edilen neticeler tabettirilecektir. Bu neticelere dair statistik malûmatı beş ciltlik bir eser halinde toplanacaktır. Ayrıca aynı ciltlerin fransızca da tabettirilecektir.

Başvekalet statistik umum müdürlüğü, son nüfus sayımı kitaplarını 2500 nüsha olarak tabettirme karar vermiştir. İleride icap ederse ikinci parti tabettirilecektir.

Diğer taraftan umumî nüfus sayımında her vilâyete ait statistikler sırasıyla neşredilecektir. İkinci nüfus sayımı 20 ilkteşrin 1935 te yapılmıştı. Şimdiye kadar yalnız Ankara ve Afyon vilâyetlerinin umumî nüfus sayımı neticeleri birer kitap halinde çıkarılmıştır. Fakat araya ilk malûmatın toplanması için icap eden zaman girdiği için ilk eserler geçmiştir. Diğer vilâyetlere ait statistikler daha süratle neşredilecektir.

1937 yılında bir nüfus sayımı daha yapılacaktır. O zamana kadar bütün ciltler tamam olacaktır.

Ekmek 20 para ucuzladı

Belediye toplanan narh komisyonu un fiyatlarındaki düşüklük dolayısıyla birinci ve ikinci nevi ekmek fiyatlarını indirmiştir. Komisyon birinci ekmeği 20 para noksanıyla dokuz kuruş otuz paraya ve ikinci nevi ekmeği de gene 20 para noksanıyla dokuz kuruş indirmiş, francaları aynı fiyat ta bırakmıştır.

Balıkhanede yeni salon

Balıkhanenin ön kısmında yapılmakta olan kapalı satış salonu ikmal edilmek üzeredir. Evvelce burada bir kapalı salon varken sonradan kaldırılmıştı. Fakat aradan geçen altı senede kışın açık bir salonda muamele nin çok güç olduğu görülmüş ve bunun üzerine yeni salonun yapılmasına başlanmıştır.

İktisat müsteşarı Avrupadan geldi

Uzun müddettenberi Avrupada bulunan İktisat vekâleti müsteşarı Faik Kurtoglu dün Avrupadan dönmüş ve akşam Ankara'ya hareket etmiştir.

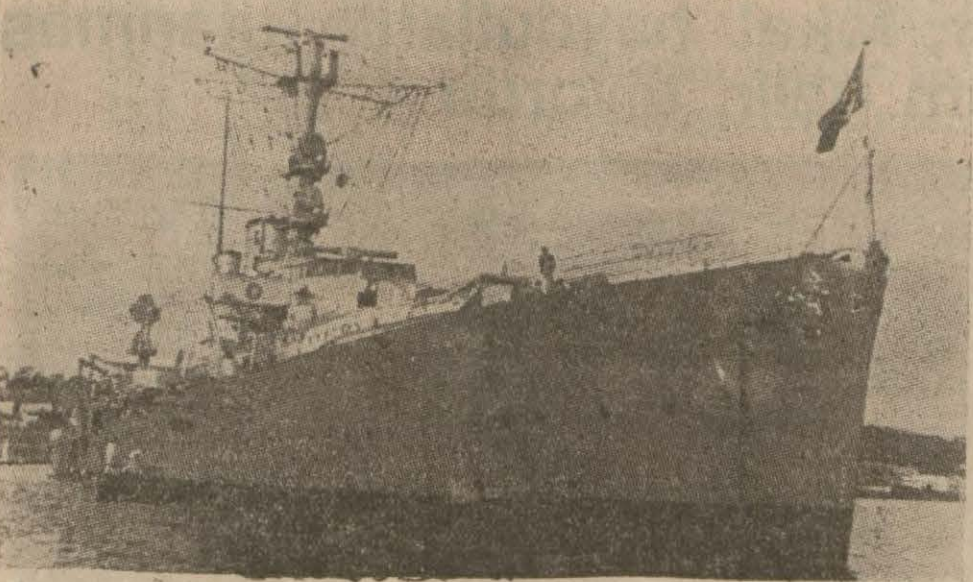
Faik Kurtoglu kendisine sualler soran gazetecilere muhtelif memleketlerdeki temaları hakkında vekile iza hat vermeden bir şey söyleyemeyeceğini anlatmış ve yalnız demiştir ki:

"Beynelmilel ticarî mukavele vaziyetimiz, millî ekonomimiz icaplarına nazaran çok sağlamdır. Memleketimiz ekonomik bakımdan da en sağlam ve emin memleketlerin en başındadır."

Kamyonla tramvay çarpıştı

Dün akşam Etyemezren geçen 3543 numaralı şoför Fahrinin idaresindeki kamyonun 3269 numaralı vatman A. İlaettinin kullandığı tramvay arabası çarpışmışlardır. Tramvayda bulunan yolculardan Bakırköy itfaiye grubu efradından Hasan ile Bakırköylü Mustafa kırılan camlardan yaralanmışlar ve Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmışlardır.

Emden kruvazörü Zabit ve efradı tarafından Abideye çelenk konuldu

Dün limanımıza gelen Emden Kruvazörü

Varna limanına bir ziyaret yaptık. tan sonra limanımıza gelen Almanlar. rın Emden mektep kruvazörü kumandanı dün akşam üzeri İstanbul mat. buat müessillerini gemide kabul etmiştir.

Davetliler kruvazörün motörüyle Emdene götürülmüş ve geminin ikinci süvarisiyle zabıtlar tarafından karışılmışlardır.

Bazı manevralar yapıldıktan sonra gemi kumandanı deniz binbaşı Besuhard Liebetanz gazetecilerle birlikte resim çekmiştir.

Altı ay sürecek seyahat hakkında

Şehir meclisi dün açıldı

Şehir meclisi dün saat on dörtte ikinciteşrin toplantılarına başlamıştır. Birinci reis vekillğine Necip Serdengeçti, ikinci reisiğe Tefvik Tura, kâtipliklere Refik Ahmet Sevenli, Selâmi İzzet, Farukî ve Reşat Yılmaz seçilmişlerdir.

Daimî encümen azalıklarına da Adalı Ayni, İhsan Namık, Sadettin, Fuat Fazlı, Tefvik Acma, Cemalettin Fazıl, Mehmet Ali intihap edilmişlerdir.

Üniversitede konferanslar

İstanbul üniversitesi geçen yıl olduğu gibi bu yıl da serbest konferanslar tertip etmiştir. Herkese açık olan bu konferanslar her salı günü saat 18,10 da Üniversite konferans salonunda verilecektir.

Bugünkü salı günü Prof. Nissen tarafından verilecek olan ilk konferansın mevzuu "Ağrı ve ağrı teskinî", dir.

HABERİN TAKVİMİ							
3 SALI İKİNCİYEŞRİN — 1936 Hicri: 1355 - Şaban: 18							
Güneşin Doğuşu				Güneşin Batışı			
6,33				17,04			
Vakül	Sabah	Örle	İkinci	Akşam	Yatsı	İmsak	
5,10	11,58	14,45	17,04	18,38	3,52		
12,06	6,54	9,41	12,00	1,33	11,49		
Türkçe							

gazetecilere izahat verdikten sonra gemi gezilmiştir.

Bugünkü merasim

Bugün saat 11 de Emdenden çıkan bir kıta deniz askeri ve zabıt namzetleri başlarında kumandan olduğu halde Taksim meydanına giderek abideye merasimle çelenk koymuşlardır. Çelenği kumandan abidenin önüne vazetmiş ve bundan sonra abide selâmlanmıştır.

Gemi zabıtları şerefine öğle üzeri konsoloshanede bir öğle yemeği verilmiştir. Akşam da bir balo verilecektir.

Çanakkalede ölen Almanlar

Emden ayın onuna kadar burada kalacaktır. Ayın sekizinci pazar günü gemi zabıtları ve efradı umumî harpte Çanakkalede ölen Almanların kemiklerinin Trabyaya gömülme merasimine iştirak edeceklerdir.

Saylavlarımızın ihtisasları

Ihtisasları gösteren bir cetvel hazırladı

Kamutayın ilk celsesinde yapılmış encümenler seçimi için mevcut azanın ihtisaslarını gösterir bir cedvel hazırlanarak azaya tevzi edilmiştir. Bu cetvelde göre Kamutayda 65 adli yeci, v. hukukçu, 67 asker, 4 baytar, 4 bankacı, 20 belediyeçi, 47 ziraatçı, 12 dil mütehasısı, 16 diplomasi mü. tesibi, 1 eczacı, 2 dişçi, 9 edebiyatçı, 2 elektrik mühendisi, 1 harıtaçı, 6 içtimaiyatçı, 1 kadastrocu, 63 idareci, 23 iktisatçı, 2 kimyacı, 43 maarifçi, 27 maliyeci, 25 matbuat müntesibi, 3 mühendis, 1 nafiacı, 5 ormancı, 3 posta, telgraf ve telefon mütehasısı, 2 ressam, 3 riyaziyesi, 12 sanayici, 2 şark ilimleri mütehasısı, 1 şimendiferci, 38 doktor, 14 tarih mütehasısı, 1 tayyareci, 34 ticaret erbabı, 1 tuz işleri mütehasısı, 1 dinci, 1 asarîatıkaçı, 1 felsefeci vardır.

Elektrik şirketinin kaçakçılığı

Elektrik şirketinde yapılan kaçakçılığa ait tahkikatın raporu henüz gümrük baş müdürlüğüne verilmemiştir. Raporun bu hafta içinde baş müdürlüğe geleceği umulmaktadır. Ondandır gümrük muhafaza baş müdürlüğü şirketin hurda eşyayı satmak suretiyle yapmış olduğu kaçakçılığa ait tahkikata başlanacaktır.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

Atatürkün nutku

"Cumhuriyet" te Peyami Safa yazıyor:

Birkaç gündür Ankaradayım. Büyük Millet Meclisinin açılış töreninde bulundum ve Atatürkün nutkunu dinledim. Onu yakından görmek ve dinlemek, şahsından gelen tesir huzmeleri içinde sözlerinin delâlet ettiği mana âlemini daha aydınlıkta seyretmemize fırsat veriyor.

Alınmda bir çizginin kıvrılmaşılığı bir kelimenin, hattâ bir harfin içini dolduran ses arasındaki dinamik münasebet, bize bütün bir cümle içindeki vaidinin hakikat olmak imkânını tayin ettiren aldatmaz bir işaretidir. Meselâ onun bir "kuvvet" kelimesini telâffuz ederken "V" harfinin içine doldurduğu enerjinin, sesinde bir dinamit aksi ve kaslarının ortasında bir yıldırım çizgisi halinde belirmesi, nutkunu gayet sade, vakur, tiyatrosuz bir inşadla okuduğu halde, kararlarını icra haline geçirmek için sahip olduğu kudreti bize bir bedahet gibi derhal kabul ettiriyor.

Daha sözlerinin başlangıcında "esasen millî mevcudiyetimizin temelini millî şuurda bulduğumuzu, söylemekle Türk rejiminin en büyük çizgisini kalınlaştıran Atatürkün nutkunda ilk aksiyon istikameti kültüre ve güzel sanatlara doğrudur. Kültürün ve güzel sanatların millî müdafaaya dahil vazifeler kadar mukaddesliğini her yıl, her fırsatta tekrarlıyor Atatürkün 1923 teki sözü de şu idi: "Medenî eser vücuda getirmek kabiliyetinden mahrum milletler, hürriyet ve istiklallerinden tecrit olunmaya mahkûmdurlar."

Bugün aynı hakikat ve zaruret önünde, Kamutay ve Kültür Bakanı, verimli, sade ve pratik tedbirler almaya davet edilmişlerdir.

Nutkun Antakya ve İskenderun hakkında bütün Meclisi ve dinleyicileri ayağa kaldırarak coşturan büyük vaidi kadar, kültür ve güzel sanatlar hakkındaki işaretleri de en fazla dikkat isteyen cümleleri içindeydi. İstidat ettiğimiz ve edeceğimiz büyük millî hakların müdafaası hesabına kültürün ve güzel sanatların da brinci derecede silâhlardan olduğunu bilenler için, Atatürkün nutkunda ilkönce bu noktaya dokunulması, hemen bütün öteki meselelerin kültüre bağlı olduğunu tayin eden açık bir ehemmiyet sırasına işaretidir.

Millet vekillerimizin bu davete görülmemiş bir faaliyet hummasıle koştuklarını görmek istiyoruz.

Eribe

Son Postada E. Tahî'nun yazısından:

Ben buna düşmek demem, Türk kıızı Eribe!

Hava şehitleri yere düşmüş sayılmazlar; onlar, hayattan nasipleri kesildiği andan itibaren milletin kalbine düşer, orada kalırlar.

Sen de bizim kalbimize düştün, Türk kıızı! Sana orada, en temiz duygularımızdan bir mezar vücuda getirdik. Emin ol: O mzara, nisyan denilen mel'un sey asla uğramaz. Senin aziz hatıran orada daima yaşar... Çünkü sen, yurdunun, milletinin, kadımlığının gerefini birlikte yükseltmek için çıktığın gökyüzünden düştün.

Korkma! Senin bu düşüşün, hiç kimsenin sevkini kırmadı. Bilâkis, göreceksin. Senin intikamını almak için, havaya, daha kaç tane kardeşin, kaç hemşiren daha atılacak.

İnsan, hangi cinsten olursa olsun, inatçı ve kincidir. Bir gün o intikamı elbette alacak, senin artık dolaşmadığın gökkubbede senin hazin menkıbeni terennüm ederek, kat'î hâkimiyetini dolaştıracaktır.

Askerî davetler

Üsküdar askerlik şubesinden:

Şubeler münhalâtında istihdam edilmek üzere rütbesi muhassasatı ile (ücretli değil) emekli binbaşı ve yüzbaşılardan alınacaktır. Üsküdar şubesinde kayıtlı bulunan emekli binbaşı ve yüzbaşılardan isteklilerin hemen şubeye müracaat eylemeleri ilân olunur.

BİZE SORUNUZ, ŞİZE CEVAP VERELİM.

Aranızdaki sevgi devam ediyorsa

(Dikenligül) imzası ile aldığımız mektupta deniyor ki: "Kâfi derecede güzel ve sarışınım, şimdi mektepte olan kumral bir genci sevmekteyim. Bir anlaşılamazlık yüzünden ayrıldık. Bunu hal için ne yapmalıyım?," CEVABIMIZ: Kendisile anlaşmaya çalışınız, mektup yazarak vaziyeti izah ediniz, Aranızda sevgi elân devam ediyorsa anlaşamamazlık ortadan çabuk yok olur.

HER MEMLEKETTE

HABERİN
Dünya
Röportajları

BİR KAÇ GÜN

Japonyada dostça gezintiler

Yazan: John Patrick

— 6 —

Dilimize çeviren: H. M.

Japon şikâyet ediyordu: Amerika üniversitele-
rile iftihar edebilir, fakat haydutlarla utanması
lâzım gelir, diyordu

Japonyada karabataklarla balık avı.. Karabataklar boyunlarındaki ke ment yüzünden yakaladıkları balıkla
rı yutamazlar. Sahiplerine vermeye mecburdurlar.

İri ve enerjik bir adam olan müs-
yö Batchelor ile beraber yediğim bir
kahvaltıda çok zevk aldım. Bu adam
her sabah erkenden kalkmaktadır. Be-
raberinde İngilterede okuttuğu ve A.
nulara mensup bir manevi kızı vardır.
Kendisinin pek sevdiği Ainular hak-
kında bana hayli malûmat verdi. Bu
halkı çok seviyor, ve: "Seviyorum,
diyor. Çünkü bizden hiç farkları yok."

Bana Ainu dilinde yazılmış kitap-
lar ve lügatler gösterdi. Bir dil ki
kendisinden başka bütün Avrupalıla-
ra meçhul.

İngiliz misyoneri biletlerimi de-
ğiştirmeme yardım etti. Çünkü bana
satılan bilet Ainuların uzak bir köyü-
ne idi. Halbuki civardaki Şiraoi köyü
pek âlâ işimi görebilirdi.

Sapporo ve Şiraoi arasında as-
keri bir şehirde aktarma yaptık. Ora-
da inzibat memurları beni güzel bir
sorguya çektiler. Fakat ben dedikle-
rini pek anıyamıyorum. Bereket ver-
sin Japonyanın büyük çelik fabrikala-
rından birinin genel direktörü imda-
dına yettiği. Bu adamın bütün eşya-
sı bir mendille bağlanmış olan granit
bir el taşı idi. O da Şiraoiye doğru
gidiyordu.

AMERİKAYI BİR JAPONUN
TENKİDİ

Beraber yolculuk ettik. Amerika-
dan bahsettik. Çünkü gençliğinde o-
rada diplomatik ateşe vazifesini gör-
müştü. Japonlar esasen kısa boyludur.
Fakat bu zat daha kısa idi. Ve bu kı-
salığı ile lâtife ediyordu. Ben bir kom-
piliman olsun diye, Napolyonun da
kısa boylu olduğunu söyledim.

İyi malûmat sahibi bir japon sı-
fatıyla Amerikanın üniversitele-
rile iftihar edebileceğini, ve fakat hay-
dutlarıyla utanması lâzım geldiğini

söylüyordu. Japon imparatorunun
ülûhiyetine samimiyetle kaniydi.

En aşağı elli sene içinde Japon-
yanın, Japon zekâsına lâyük mevkii
alabileceğini anlatıyordu: "Birçok
şeylerde henüz kâfi derecede ilerle-
miş değiliz. Daha öğrenmek ihtiyacı-
dayız," dedi.

AYI ETİNİN LEZZETİ

Şiraoi köyünün alçak, saman ev-
lerinin parmaklıkları ayı kafalarıyla
süslenmiştir. Sakallı ve Noel babaya
benziyen Ainular, ayı etini hâlâ sever-
ler. Ve evlerinin ardında büyük ka-
fesler içinde ayı beslerler. Ancak, bu
gün eti daha gevrek bir hale getirmek
için ayı döğmemektedirler.

Dudaklarına kısmen dövme yapı-
lmış kadınlar nişanlı demektirler. Ve
alelacep şekilde bütün dudakları
melî kadınların ise, bu manzarası,
evli olduklarına işaretler.

Noboribetsu mevkiinde Japon fab-
rikatöründen ayrıldık. Ve orada üç
saat kadar tren bekledikten ve civar
mektebinden gelen çocuklarla sohbet
ettikten sonra iyi intiba bırakmış bir
sefir gibi, aynen ona gösterilen mera-
simle oradan ayrıldım.

KOMAGATAKE YANAR DAGI

Ertesi sabah beşte Onuma gölüne
gelmiştim. Bu gölde de adalar var.
Kenarında hâlâ yanan Konagatake
volkanı bulunuyor. Bu yanardağ 3740
kadem irtifaında olmakla beraber,
tam suyun seviyesinden itibaren yük-
seldiği için daha yüksek görünmüyor.
Son seneler içinde müteaddit defalar
indifa etmiştir. Hatta bir defa 17
mil ötedeki Hokkaido gehrini yakmak
tehlikesini göstermişse de birden mü-
sait bir rüzgâr çıkmış ve kızgın külle-
ri hiç bir zarar getirmeden Uçjura
körfezine doğru uçmuştur.

JAPONYADA ZİRAAT

Japonyanın dağları, bu memleke-
tin münbit volkanik toprağının yedi
de altısını ekilemeyecek bir hale koy-
maktadır. Bunun için, toprağa teşne
japonlar, birçok volkanların daha al-
çak tepelerini zeretmeğe başlamışlar-
dır. Hele cenup kırsımlarında bazı ja-
ponlar tüten, gürüldiyen Asosan da-
ğının harici krateri içinde yaşamak-
tadırlar.

Komagatake volkanı eskiden daha
yüksekmiş. Tarihten önceki bir devir-
de tepesi uçmuş ve bir yanı sivri kule
gibi kalmıştır.

Birdenbire yağın şiddetli bir yağ-
mur, sıcak kayaların üzerine döküle-
rek kalın ve sülfürlü bir sis tabakası
hasıl oldu. O kadar ki etrafı göremez
bir hale geldik. Ve altı saat kayadan
bir saçak altında bekledik. Tesadüf
ettiğim bir yolcu ile, müşterek bir
mevzu üzerinde konuşmaksızın vakit
vakit lâf ediyorduk.

JAPONYANIN SAHİL ŞEHİR-
LERİNE DOĞRU

Oradan Japon denizi üzerindeki
Akita'ya doğru giderken manzaranın
yeniden değiştiğini gördüm. Şehir ev-
leri ateşe mukavim kiremitlerle kaplı
iken, köylerdeki ekseriyetle saman
örtülüdür.

Japon denizi boyundaki evler da-
ha sağlam bina edilmiş.

Sahil boyunca birçok şehirler ge-
çerek ve her birinde birer parça dura-
rak Amanohaşidate'ye geldim ki, bura-
da "Japonyanın semavi köprüsü", bu-
lunuyor. Ananenin kabul ettiğine göre
Allahın ilk Oğlunun arza inmesine
bu köprü yardım etmiş.

BİR SOHBET MERAKLISI

Bir ara, kırk sene evvel İngilizce
okumuş yaşlıca bir adam trende bana

Küçük sanatlarda sonu gelmiyen bir iş

Evlerde yapılan çorap işidir

Bunlar ya piyasanın istediğini yapmaya yahutta pilyi pırtıyı toplamaya mecburdurlar

Gegen yazımızda, ev sanayiinden
bahsederken, evlerde harcâlem mal-
ların da yapıldığını yazmıştık. Büyük
fabrikaların yanısırında, elle yapı-
dıkları için, güzellikleri ve birtakım hu-
susiyetleri ifade eden mamulâtın yayı-
yacağına şüphe yoktur. Eğer bu gibi
küçük sanatlarla uğraşanlar da bir
teşkilât sayesinde, himaye görecektir o-
lurlarsa, el sanayii için, ortada endişe
edilecek hiçbir şey kalmaz.

Acaba, evlerdeki çorapçılığı, ve tri-
kotaj sanayiini himaye etmek kabil
olabilir mi?

Kapalı çarşıya girerken, sağdaki kü-
çük dükkânlarda, evlerde dokunan
çoraplar satılmaktadır. Bunlar mas-
raflarını o kadar kıstıkları halde ge-
ne fabrikaların çıkardıkları çoraplara
rekabet edemiyorlar.

Birkaç sene evvel, Şehzadebaşında
bu gibi çorapçı dükkânları çoğalmıştı.
Fakat birkaç çorap fabrikası, bu dükkân-
ların sayısını ikiye indirmiştir.
Mevcut dükkânların biri de pek kü-
çüktür. Dükkân kirası ayda on lira bi-
le değildir. Bu küçük dükkânda elek-
trik cereyanı bile yoktur. içinde gaz
lâmbası yanmaktadır. Çırak masrafı-
na ihtiyaç kalmamıştır. Çünkü bu kü-
çük dükkân da karı kocanın çalışma-
sına kâfidir. Çoraplar evde dokunmak-
tadır. Bu küçük dükkân da satış yeri
vazifesini görmektedir. Bu kadar ta-
sarruf içinde idare edilen bu işte ge-
ne hayır yoktur. Neden? Alt tarafını
da dükkân sahibinin ağzından dinli-
yoruz:

— Çoraplarımız, fabrikalara reka-
bet edemiyor. Sebebi fiat meselesidir.
Bizim yaptığımız çoraplar 50 kuruş-
tur. Halbuki dükkânlarda 25 kuruşa
kadar ucuz çorap satılıyor. Fakat bu
çorapları iki defadan fazla giymeye

meyva ve yaprak cigarası ikram etti.
Bu adam evvelâ enteresandı. Fakat
Skæ ad verilen yerli içkiden iki şişe
alıp, — ben alışkın olmadığım için —
ikisini de kendi içtikten sonra dostlu-
ğu fazla neşeli bir hal aldı. Ve muhab-
beti tahammül edilemeyecek derecede
arttı.

Mümkün olduğu kadar ihtiyatkâr
bir lisanla kendisine imada bulundum.
Bunu anlar anlamaz, ceza görmüş gi-
bi derhal yanımdan ayrıldı. Doğrusu
pek zalimce davrandığını hissettim.
Sonra beni azarlar gibi gözlerle süz-
meğe başladı. Fakat hiç yanıma gel-
medi.

(Devamı var)

imkân yoktur. Hemen delinir, yırtılır
fakat kime anlatırsın... Herkes
bildiği halde, 25 - 30 kuruşluk çorap-
ların desenine, rengine aldanarak
bunları satın alır, bizim çorapları
fabrika çoraplarından biraz kalın-
Desenleri pek sık değildir. Fakat
dayanır. Fiat itibariyle de biraz
vardır, böyle olduğu halde satamı-
ruz. Maamafih, bu semtlerde en
sattığımız kadın çoraplarıdır.
alleler, bizim kadın çorapları-
mızı tercih ederler.. Fakat bu
müşterilerimizin de miktarı azalmı-
ştır. Çünkü moda cereyanlarının
fakir aileler bile karışmaktadır.
çorap giymek daha ziyade tatlı-
ederse, biz de dükkânımızı kapata-
biliriz.

Bu dükkân sahibi ile daha
dertleşmekte bir fayda yoktur. "Eğer
el makineleriyle yapılan kalın çorap-
rı da himaye edilmelidir," diye or-
tan bir mesele koymak imkânsızdır. Bu
bi küçük dükkânlar himaye gö-
rülürse, diyor herkese kalın çorap giydirmen-
kabil değildir. Sanayi ve ticaret
bınn en büyük vazifesi, moda cere-
yanlarına ve piyasa taleplerine göre
yetiştirmektir. Piyasa neyi istiyorsa
onu yapmak lâzımdır. Piyasa iste-
ri haricinde mal yapmakta ısrar et-
nin hiçbir manası yoktur.

Netice itibariyle şunu anlıyoruz
çorap sanayii küçük dükkân işi ol-
tan çıkarak fabrika işi haline girmiş-
tir. Ve bu fabrikaların yanısırında
evlerde modaya uygun olmiyan
ve trikotaj eşyası dokunmak sonu-
miyen bir iştir.

Kadıköy ikinci sulh hâlik kadim
ğinden:

Ölen ve terekesine el konan
Alinin Kadıköyünde Osmanağa
ittisalinde Özerlik sokağında 5 num-
lı evdeki menkul eşyası 13—11
cuma günü saat 14 de satılacağı
olunur.

Haşmetli VALS

Henri Garat - Rene Sen Sir
Cidden haşmetli
Büyük Fransız opereti

Türk Sine-
masında

Güzel filmin bitmesine 3 gün kaldı
İstifade ediniz
KALLIENTE-Dolores del R o TURK Sineması

Istanbul Komutanlığından:

Çorluda yapılmakta olan hastane inşaatına nezaret etmek ve 111 K
inşaat şubesinde inşaat işi için çalışmak üzere ayda (200) lira ücretli
raiti kanunıyeyi haiz ve mesleğinde ihtisas sahibi ve bilhassa beton
işlerini bilir bir mimar veya mühendise ihtiyaç vardır.

Bu gibilerin komutanlık ikinci şubesine müracaatları ilân olunur. (263)

Miki Afrikada haydutlar peşinde

Hikâye

Bir soygunculuk teşebbüsü

Dostum Nusret, çok itibarlı bir vandaştır. Birkaç şirketin idare meclisindedir, ticaret odalarında azad ve bankalardan hangisine referans için müracaat etseniz, mutlaka:

— Aman efendim.. Tabii.. Her cihette eminiz! Hangi muameleye girişerseniz girişin!.. cevabını alırsınız.

Bir kış gecesi kendisini ziyarete gittim. Skandinav usulü gömnesi kıpkırmızı yakut gibi ışıltılı yanan odasında, karşılıklı koltuklara kurulup hasbihal ediyorduk ki, sadık uşağı Recep, biraz ürkek ve mütereddit içeri girdi:

— Pey efendu!
— Acanım?
— Şey...
— Yutkunuyor... Bir şey söylemiyor.
— Şey...
— Ne var yahu... Söylesene..

— Ha kapıya... polisler celdü.. Sizi örmek isteyiler... Aha.. Anladun mi?

— !...
O da bir an duraladı. Sonra, kendini toplayarak:

— Küçük salona al...! - dedi.
Benden müsaade istiyerek biraz çıktı. Acaba endişesinin sebebi ne olabiliirdi? Bazı insanlar, polisin ziyaretinden hoşlanmaz. Meselâ meşhur hikâyeçi Ömer Seyfeddin merhum bile, bana bir gün demişti ki:

— Hiç kabahatim olmadığı halde, polisi götür görmez, hırsızmışım gibi ürkerim cancağızım... Hemen, (teslim!) diye ellerimi kaldıracığım gelir...

Zahir Nusret de bu kabîl sinirli-lerden olacak...

Her ne halse, Recep önde ve kendi arkada, - ikisi de düşünceli ve endişeli çıktılar. İki üç dakika sonra, geri döndükleri vakit, sırtlarından ağır bir yük atılmış gibi ferahladıkları hallerinden belliydi. Yüzleri gültüyordu:

— Hayrola? - diye sordum.
— Hiç canım... Bırak Allahını seversen... Bizim Karadeniz usakların- dan biri hakkında "Nasıl adamdır? Sizi kefil gösteriyor. Tanırmışsınız. Ne dersiniz?", diye sormaya gelmiş- ler...

Ocağın kömürünü tazeliyen Rece- be:

— Haydi, bakalım! Sen bize bir çay yap...

Karadeniz uşağı, bir takacı çevikli-ğiyle sıradı:

— Peki efendim! - diye odadan çık- tı.

Arkasından baktım:

— Çok candan bir insana benzer! - dedim.

Dostum başını salladı:

— Öyledir, öyledir.. (Daldı. Kimbilir neler düşünüyordu!) Öyledir, öyledir!

— diye muhtelif seferler tekrarladıktan sonra: — Hey gidi Recep hey... Polislerden kendi de korktu, beni de korkuttu... E... Hakkı var..

Gözlerimin içine, "itimat edilebilir mi bu Vâ - Nû'ya?", manasına baktı. Sonra, birdenbire, kararını vermiş gi- bi:

— Senin şifahi gevezeliğin yoktur. Dilini tutarsın. Kalemini tutamazsın, illetin budur... Maamafih, istersen yaz... Fakat ismini gizli tutmak şar- tiyle... Bak, ne garip bir maceradır...

... Ben, Karadeniz eşrafından biri- nin oğluyum... Ailem, vaktiyle derebe- tik. Normal bir hayat içine girdik. Ben İstanbul'da mektepteyken babam da...

Yahya kâhya ile Topal Osman, orta- nın, fena hâlde para sıkıntısı içinde kıvrandığımız sırada, ağızından şöyle bir söz kaçırarak oldu:

— Ben, Karadeniz eşrafından biri- nin oğluyum... Ailem, vaktiyle derebe- tik. Normal bir hayat içine girdik. Ben İstanbul'da mektepteyken babam da...

Yahya kâhya ile Topal Osman, orta- nın, fena hâlde para sıkıntısı içinde kıvrandığımız sırada, ağızından şöyle bir söz kaçırarak oldu:

— Yazıklar olsun senin gibi dere- beyi evlâdına!.. Şu Yahyalar, Osman- lar kadar olamıyorsunuz! İstanbul'da o- kudun, mahallebi çocuklarına dön- dün... Yarım günün aynanın karşısın- da saçlarını taramakla, boyunbağını bağlamakla geçiyor... Ecdadın kabir- den başını çıkarsa utanır halinden....

Ne demek istiyordu? Pek kavriya- madım. Esasen, kâhya ile toplam ne yaptıklarını da pek bildiğim yoktu.

Yalnız, çeteleri vardı ve zengin ol- muşlardı. Malûmatım işte o kadar.

Bütün gördüğüm sinemaları, okudu- ğum cinaî romanları zihnimin içinde derledim, topladım, yeni bir macera yarattım. Ve ailemizin fakirleşmiş ha- linde bile bize bağlı adamlarımızı top- ladım:

— Vurgun vuracağız! - dedim.

Kişideyim diye bana körükörüne bağlanan bu zavallılara, bir zengin murabahacıyı baskına uğratmak niye- tinde olduğumu söyledim. Uşakları- mın nazarında kötüllük diye bir şey vardı: Efendilerinin emrine itaat et- memek!

Derhal:

— Peki!.. Sen ne dersen biz onu yaparız! - dediler.

Jandarma elbiseleri giyerek sokak başlarını nasıl tutacağımızı, muraba- hacının evine nasıl gireceğimizi, kasa- sını nasıl açacağımızı, teferruatıyla tesbit ettim ve şu parolayı verdim:

— İçeri girenlerin kulağı kiriste o- lacak. Sokakta belki kavga, gürültü de olur, belki tek tük tabanca da at- mak icap eder. Sakın aldırmasınlar.

İşlerini yapmaya devam etsinler. Pa- rola, ard arda beş el mavzer atılması- dır. O atılır atılmaz derhal kaçmalı... Tehlike ancak o vakittir.

Bu suretle işe giriştik ve plânı tat- bîk ederek, adamlarımızı, muraba- hacının evine kadar soktuk. Zavallı ka- rısının korkudan dili tutuldu. Adam da, elleri sapır sapır titriyerek, anah- tariyle, kasasının yanına yaklaştı...

Tam açıyor... Paraları ve mücevherleri teslim edecek... (Bunların elli bin li- ra kıymetinde olduğunu biliyordum...)

Herifin imdadına nasıl bir hâdise yettiği, tahmin edemezsin...

Meğer, komşusu bir binbaşı varmış.. O gece, sabaha karşı, uykusu kaçmış; pencerenin önünde oturmuş. Mutat olmıyan bir saatte, komşuda bir ışık olduğunu görünce, dübünü alıp bakmaya başlamış mı? Bir de ne görsün? Adamı silâh tehdidi altında kasasının başına götürüyorlar.

Hemen, mavzerini duvardan indir- miş. Nişan alıp: Cav! cav! cav! cav! cav!

Beş el endakt...

Tabii, bizimkiler, parola verildi sa- nıp, kasayı açtırmadan kaldırmışlar tabanı...

İşte, mesele bu...

Bizim Recep de, eve girenler arasın- daydı. Polisten korkusu o sebeptendir... Fakat şimdi, ben nasıl değişmişsem, o da bambaşka bir adam olmuştur...

Böyle çeteçilik, metecilik nerede?..

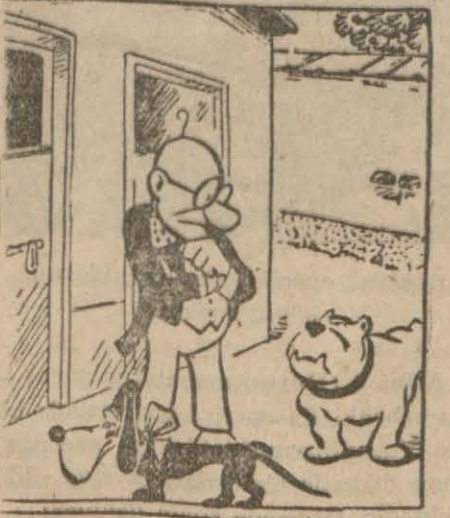
Koridorda bir ayak sesi duyuldu. Kapının tokmağı çevrildi. Recep, elin- de çay fincanları olan tepsî ile eşikte görüldü:

— Netice?

Arkadaşım, fransızca olarak devam etti:

— Netice... Hiç kimseye zarar olma- dı... Biz de ele geçmedik Allahtan.... Fakat, bu bahsî uşağının yanında ko- nuşma sakın. Fena hâlde sinirlenir... Hattâ biz yalnızken, aramızda b'le konuşmayız.. (Türkçeye çevirip) Bir bezik oynar mısın?.. Getir Recep şu marketleri, Recep... Birer de konyak, birer de sigar...

Not: (Vâ - Nû) nun hiçbir yazısı adapte değildir.

Tonton amca
cins köpek
yetiştirir

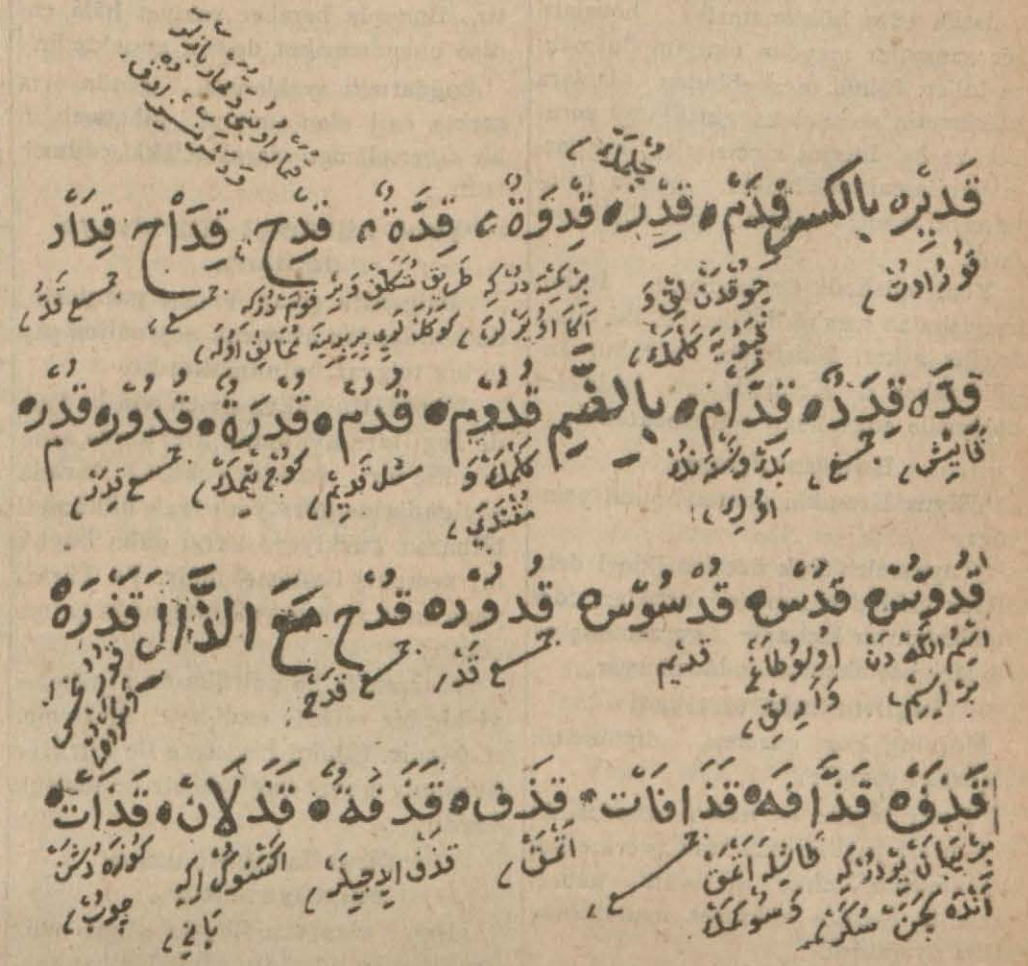
GÜNÜ TARİHİ

Yazan : Niyazi Anmet

8 sene evvel bugün

Yeni Türk harfleri resmen kabul edildi

Büyük Önder Mecliste şöyle dedi: "Aziz arkadaşlarım yüksek ve ebedî yadigarınızla büyük Türk milleti yeni bir nur âlemine girecektir.."

Çok eski yazma bir lûgat kitabının bir sayfası

1928 yılı 3 ikinci teşrin günü, Türk kültürünün istiklâl günüdür. O gün, yani sekiz sene evvel bugün, yeni Türk harfleri kabul edildi.

O yılın, üçüncü intihap devresinin, ikinci yılı toplantısını açan Bü- yük Önder Türk harfleri için şunları söyledi:

"Aziz arkadaşlarım;

Her şeyden evvel, her inkişafın ilk yapı taşı meselesine temas etmek isterim. Her vasıttan evvel büyük millete, onun bütün emeklerini kı- sırtı yapan çorak yol haricinde kolay bir okuma, yazma anahtarı bulmak lâ- zımdır.

Büyük Türk milleti cehaletten az emekle, kısa yoldan, ancak kendi gü- zel ve asil diline kolay uyan böyle bir vasıta ile sıyrılabilir. Bu okuma, yaz- ma anahtarı ancak, lâtin esasından alınan Türk alfabesidir.

Basit bir tecrübe, Türk harflerinin Türk diline ne kadar uygun olduğunu şehirde ve köyde yaşı ilerlemiş Türk evlâtlarının o kadar kolay okuyup yazdıklarını güneş gibi meydana çı- karmıştır. Büyük Millet Meclisinin kararı ile Türk harflerinin kanuniyet kazanması, bu memleketin yükselme mücadelesinde başlı başına bir geçit olacaktır.

Milletler altesine, münever, yetis- miş büyük bir milletin dili olarak el- bette girecek olan Türkçeye bu yeni canlılığı kazandıracak olan üçüncü Büyük Millet Meclisi, yalnız ebedî Türk tarihinde değil, bütün insanlık tarihinde mümtaz bir sima kalacaktır. Bu milletin asırlardanberi hallo- lunamıyan bir ihtiyacı, birkaç sene içinde tamamen temin edilmek, yakın ufukta gözlerimizi kamaştıran bir muvaffakiyet güneşidir.

Hiç bir muzafferiyetin hazları ile kıyası kabul etmiyen bu muvaffakiye- tin heyecanı içindeyiz. Vatandaşla- rımızı cehaletten kurtaracak bir saha- da muallimliğin vicdani hazzı mevcu- diyetimizi işba etmiştir.

Aziz arkadaşlarım, Yüksek ve ebedî yadigarınızla bü- yük Türk milleti yeni bir nur âlemine girecektir.."

Yeni Türk harflerinin yurda ge-

tirdiği nur'u görüyoruz. Med, hemze, üstün, esre diye senelerce kafa patla- tarak yazının imlâsını bir türlü öğren- meğe muvaffak olamadığımız Arap harfleri yerine kullanmağa başladığımız yeni harfleri yediden yetmiş kadar her Türk kolayca öğrendi. Mat- baalarda yazı dizmek için yalnız mi- nûskül olarak tam 612 ayrı şekil bu- lundurmak mecburiyeti vardı. Bunla- rın parçaları ile herfler, kelimeler ku- ruluyordu.

YAKIT PROPAGANDA SERVİSİNDEN

YAKIT Propaganda servisin- den:

1 — Türk evlâtlarının işsiz kal- mamasını arzu eden KURUN ve HABER gazetelerimiz iş arıyan kimsesiz ve bokesiz ilanlarını meccanen kabul eder. İşsiz kalmamak için bundan ist- ifade ediniz.

2 — Memur,kâtip,muhasip, artist kavas, odacı açıcı, hizmetçi, evlât- lık ve her nevi işçi arıyanlar ara- dıklarını yorulmadan, üzülmeyen bulabilmek için KURUN ve HA- BER gazetelerinin ucuz, küçük ilanlarından istifade etmelidirler.

3 — Apartman, ev, otel, ha- mam, irat, dükkân, mağaza almak ve satmak, kiralamak isteyenler bu işlerini gayet kolay ve en ucuz bir şekilde temin etmiş olmak için KURUN ve HABER gazeteleri- nin ucuz ilanlar sütunundan isti- fade etmelidirler.

4 — Otomobil, araba, piyano, mobilya, radyo, gramofon ve her nevi ev eşyası ve sairé almak ve satmak arzu edenler HABER ve KURUN gazetelerinin ucuz ilanlar sütunundan istifade etmelidirler.

Bütün bu arzularımızı temini için müracaat edecek mahal yal- nız YAKIT Propaganda servisi- dir. İstanbul Ankara caddesi VA- KIT Yurdu. Telefon: 24370

HABER

AKSAM POSTASI

IDARE EVİ

İstanbul Ankara Caddesi

Posta kutusu: İstanbul 214

Telgraf adresi: İstanbul HABER

Yazı işleri telefonu: 23872

İdare ve ilan : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Yabancı
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:

Hasan Rasim Us

Basıldığı yer (YAKIT) matbaası

Irak isyanında Şii'lerin rolü var mı?

(Baş tarafı 1 incide)

Irakta bir seneden ziyade zamandan beri memnuniyetsizlik hüküm sürüyordu.

1935 — Fıratın sularından hasil olan seller birçok çiftçilerin ekinini harap etmişti. Hükümetin bendleri iyi kullanmadığını söylediler. Yoksa sellerin önüne geçilebilirdi.

O zaman bir isyan ordusu teşkil edilmiş, fakat hükümet bombardımanla derhan bunları tenkil etmiştir.

Hâdis, bilhassa Şii reislerin propagandasıyla kışkırtılmıştır. Şii'ler, Irakın cenubunda bir ekseriyet teşkil ederler. İstifa eden hükümete Şii hocaları, bir zamanlar meydan okuyup durmakta idiler. Kendi mezhebinden olanlara hükümetin ne maksat götüğünü soruyor ve kendilerini zincirlerle, kılıçlarla yaralamak şeklindeki âyin (muharrem ayını) menedildiğini söylüyorlardı.

Yeni muahede ile İngiltere, Irakın asayişinden mes'ul değilse de, iki tabur İngiliz askeri Filistin'de, iki tabur İngiliz askeri de Kahire'de son hâdiseler dolayısıyla emre hazır beklemektedir..

Bombardıman

'Niyuz Kronikl., gazetesi şunu yazıyor:

"Tayyareler Irak üzerine ikinci defa olarak geldikleri zaman atıkları dört bombadan bir kişi ağır yaralanmış ve 20 kişi hastahaneye kaldırılmıştır.."

İngilterenin vaziyeti

Morning Post gazetesi diplomatik muhabiri yazıyor:

"Gerçi İngiliz — Irak muahedesinin maddeleri İngilterenin Irak işlerine karışmamasını âmirse de isyan haberi tabiiyle Londra hükümet mahafilinde alâka uyandırdı.

Hükümet darbesinin sebepleri tam manasile anlaşılamamış olmasına rağmen, daha fazla kuvvet elde etmek ümidiyle bu isyanın ordu tarafından tasarruflandığına dair kâfi delil mevcuttur.

Bu hareketin, umumiyetle siyasiler ve bilhassa istifa eden hükümet erkânı aleyhine olduğu anlaşıyor.

Bu isyan hareketinin Irakta krallık aleyhine olduğuna dair bir delil yoktur ve bizim anladığımıza göre İngiltereye karşı dostluktan vazgeçildiğine dair İngiltere hükümetine bir işaret de bulunulmamıştır.

İsyanın en esef edilecek tarafı, Müdafaa nazırı ve Irakın sabık Londra elçisi Cafer paşanın öldürülmesidir.

Cafer paşa ilk defa Lâvrens tarafından tamim edilen Arap isyanının liderlerinden biri olarak şöhrat almıştı.

Anlaşıldığına göre, Cafer paşa asi-

lerle müzakere etmek üzere Irak kralı Gaziülevvel tarafından gönderilmiş ve Kürt lider Bekir Sıtkı'nın emriyle orada vurulmuştur.

Bu hâdis hükümet erkânı arasında bir panik doğurmuştur. Diğer bir nazır olan Nuri Sait paşa da kendi hayatının tehlikede olduğunu görünce, İngiliz sefiri Sir A. Clark Kerr'in çatısı altına sığınmıştır. Ancak yeni başvekil Hikmet Süleymandan kat'i bir himaye vaadi alındıktan sonradır ki oradan ayrılmaya razı olabilmıştır.

Bunlar istisna edilecek olursa, hükümet değişimi, sükûnetle cereyan etmiştir. Bununla beraber vaziyet hâlâ endişe uyandırmakta devam etmektedir.

Bağdattaki ayaklanma, bütün orta şarkta cari olan umumî rahatsızlığın bir diğer alâmeti olarak telâkki edilmektedir..

"Yeni hükümet Türkiyeye dosttur.."

Belgratta çıkan Vreme gazetesinde Londradan alınarak neşredilen şöyle bir telgraf bulunmaktadır.

"Bağdatta vukua gelen son hadise de İngiltere hükümeti aleyhinde alınmış hiç bir vaziyet yoktur. Burada söylendiğine göre yeni Irak hükümeti bilhassa Türkiyeye karşı daha büyük bir sempati beslemektedir. Ve Türkiyeye daha ziyade yakınlaşmaya çalışmaktadır.."

Maamafih bu politika da İngiltereyi hiç bir veçhile endişeye düşürmemektedir. Çünkü İngiltere ile Türkiye arasında gayet sağlam bir dostluk vardır.

"Muvaaffakiyeti uzun sürmeyecektir.."

Diğer taraftan Röyter ajansı bir Iraklı arap liderinin şöyle bir beyanattı veriyor:

"— Iraktaki hükümet darbesinin muvaaffakiyeti uzun sürmeyecektir.

Caferülaskerinin öldürülmesi, halkı dehşet içinde bırakmıştır. Hükümet, ordunun zimamdarlarından bir avuç adam tarafından devrilmiş, fakat ordu müzaheretle bulunmamıştır. Üç demokrat nazırın memleketten çıkarılmaları, yeni hükümetin muhalefetten korkmakta olduğunu göstermektedir.

Hali hazırda Bağdatta hüküm sürmekte olan sükûnu sebebi, hükümet darbesinin âni olmasıdır. Fakat millet, bu darbenin tesirinden kurtulduktan sonra kanun ve adaletin icabı yerine getirilecektir. Zannedirim, kabileler, sükûn içinde vakayil takip etmektedirler.."

Atatürkün nutku dikkatle okunmalıdır

Atatürk evvelki gün nutuklarını söylerlerken

Atina 3 (Hususi muhabirimizden) — Bu sabahki Katimerini gazetesinde bütün Yunanlıların Atatürkün son nutkunu dikkatle okumaları tavsiye edilmektedir. Gazetede şöyle deniyor:

— Atatürkün nutku millî bir gayretin iftihar edilecek bir blançosudur. Bundan başka Balkan antantının sulhperver ideallerinin bir tezahürünü teşkil etmektedir.

Millî gayret bizde de başladı. Bu itibarla bütün Yunanlılara tavsiye ediyorum:

Atatürkün nutkunu dikkatle ve sindire sindire okuyunuz!

Genel Kurmay başkanımız Mareşal Fevzi Çakmak

Mareşal uğurlanırken

Bükreşte yapılacak olan Balkan erkânı harbiye reisleri toplantısına iştirak edecek olan Genel Kurmay Başkanımız Mareşal Fevzi Çakmak dün öğleden sonra Hamidiye mektep gemisiyle Köstence'ye hareket etmiştir. Mareşala bu seyahatinde hava albayı Şefik, kurmay albayı İsmail Hakkı ve kurmay yarbay Yusuf refakat etmektedi.

Mareşal Hamidiye'ye ayak basınca direğe mareşal forsu çekilmiş ve askerî merasim yapılmıştır. Donanma kumandanı amiral Sükrü, İstanbul merkez kumandanı ve Romanya ataşemiliteri Mareşali geminin bordasına kadar uğurlamışlardır.

Bükreş içtimaları ayın 16'sına kadar sürecektir.

Dün aramızdan ayrılan Yugoslav Başvekilini Bulgar kralı Bir ziyafet verdi

Sofya 3 (Hususi muhabirimiz saat ikide bildiriyor): — Yugoslav başvekil Stoyadinoviç bu sabah saat altı yar kırbeş geçte Sivilingrada geldi.

Vakit erken olduğundan başvekil, il-kimsi karşılamadı. Resmi karşılama Filibe istasyonunda yapıldı.

Yugoslav başvekilini, Bulgar başvekil Köse İvanof, Başvekilin kalem mahsus müdürü Kralın müşavirleri istikbâl ettiler.

Karşılamadan sonra hep beraber Kiliçim köyündeki Kral Borisin sarayına gidildi. Kral, Yugoslav başvekilini kabul etmek üzere Varnadan gelmişti. Kabul merasiminden sonra Kral Yugoslav başvekilini ile yanındaki zevatı ve Yugoslavyanın Sofya elçisini öğle yemeğine alıyordu.

Yugoslav başvekil saat on yedi de yanında Bulgar başvekil ve Yugoslav sefiri olduğu halde hususi trenle Kiliçim istasyonundan hareket ederek dokuza on kala Sofyaya gelecektir. Tren Sofyada on bir dakika kalacak, bu müddet zarfında Yugoslav başvekil Balkan Antantına da

met "irle" ile "ü" üşecek

Hususi tren tam yirmi birde Yugoslavya hududuna gitmek üzere hareket edecektir.

Muhterem misafirimiz Yugoslav Başvekil Stoyadinoviç ve refikası dün akşamki eksprese eklenen hususi vagonla ve parlak bir teşyi merasimi arasında memleketimizden ayrılmıştır.

Başvekil ayrılışından iki saat önce gazetecileri Yugoslav konsoloshanesinde kabul ederek şu beyanatta bulunmuştur:

"— Dost ve müttefik Türkiye'yi, büyük cumhuriyet bayramında ziyaret etmek için nadir bir fırsat çıktı. Böylece Türkiye'yi satvetinin geçit resmini yapmakta olduğu bir sırada gördüm ve onun terakkiyatını yakından müşahade ettim.

Reisicumhur ekselans Atatürk gibi yuca ve dinamik bir varlığın sevk ve irşadiyle bu kadar az zamanda elde etmiş bulunduğunuz neticelere hayranım.

Sizin her yılmız, başka memleketlerde onar yıllık ve hattâ yüz yıllık devirlerden daha verimli olmuştur. Reisicumhur Atatürk, adının sizin dilinizdeki medlûlünü gerçekten temsil etmektedir. O, yeni Türkiye'nin hakiki atasıdır.

Yepyeni, apak ve şerefli Ankara ye

ni ve misli bulunmaz bir faaliyet muzecidir. O, daha şimdiden, ay hada veyahut pek yakınlarında rini takip etmiş olan kültür merine yetişmiştir ve onları elbececektir. Bugünkü Kemalist Eti Boğazköyüne ve buralarda eden azametli eseri, hayretle eyliyen Höyüklerle gururla bak Geçit resminde askerî kuvv yakından gördüm. Onda da, An müşahade eylediğim aynı can aynı dinamizm ve hareketi bul Dost ve müttefik Yugoslav Türk ordusunu bu kadar iyi yet zaptu rapt hususunda bu derece kemmel ve bu kadar sevk ve he içinde görmekten ne türlü haz d gumu söylemeye lüzum var mıdır

Tayyarecisinden denizcisine ordunun her sınıf efradının sima vazife aşkı, kuvvet ve kudret i okunuyordu.

Ordunun yanbaşında, Büyük ni kıvançla selâmlamakta olan Partisini de asla unutmayacağım. Sây ve nizam, harp ve sulh, Türkiye yurttaşlarının hükmü dadr.

Ankaradaki kısa ikametim, millî bünyenizin, en sağlam tem üzerinde kurulu, sağlam bir bün duğu kanaatini verdi.

Her tarafta, iyice tetkik edil geniş esaslara göre hazırlanmış plânın mevcudiyeti göze çarpmıdır. Mimarı bizzat büyük Şefin tarik olan, bu plânı tahakkuk et ise kendileriyle uzun ve samimi melerde bulunduğum başvekil İnönü'dür.

Evvelki gün Ankarada, bugün zel İstanbuluzdan ve binnetic kiyeden ayrılırken, siz gazetec himmetinizden de bahsetmemek don gelmes. Memleketimizin laşmaları ve karşılıklı tanışma için siz de çok emek sarfettiniz yolda devam etmenizi rica ederim bu vesileden istifade ederek, dost müttefik Türk milletinin refa yükselmesi için gönlümden koparı raretli dileklerimi, sizin vasıta kendisine bir kere daha ifade ederim.

Dünkü ziyaretler

Yüksek Başvekil gazetecilere natından sonra şehrimizdeki Yugoslav kolonisini kabul etmiştir.

Muhterem misafirimiz dün Türk - Yugoslav afyon satış bü na gitmiş ve muamelelerle alâk olmuş, öğleden sonra müzeleri d mıştır.

Gazi Antepte Cumhuriyet bayramı merasimi

Gaziantep, (Hususi) — Bayram eşine az raslanır derin bir heyecan içinde kutlandı. Şanlı müdafaaalariyle bihakkin iftihar eden Gaziantepin kah raman evlâtları cumhuriyete olan bağlılıklarını en bariz şekilde üstün bir coşkunlukla ispat ettiler.

Askerî kıt'aların ve izcilerin geçişi çok alkışlandı. Mektepliler çok muvaffak oldu. Gece fener alayı geç vakte kadar devam etti. Vali ve eşi büyük bir balo verdiler.

Ispanya isyanı

(Baş tarafı 1 incide)

lometro daha ilerlemişler ve beş kasabayı işgal etmişlerdir. Hükümet kuvvetleri bozguna uğramıştır.

Diğer taraftan hükümet tayyareleri de asilerin tayyare meydanlarını bombardıman ve asileri nakleden bir treni berhava etmişlerdir.

Cumhurreisi Azana bir türlü Barse-londan çıkmadığından ve müşkül vaziyette kaldığından intihara teşebbüs etmiştir. Bu teşebbüse mâni olunmuştur.

Paristen verilen bir habere göre ihtilâlciler Madridin son tramvay istasyonlarına kadar yaklaşmıştır. Madridin müdafası bir Sovyet Kumandanı na verilmiştir.

Asilerin zülümleri

Ispanya hükümeti asiler aleyhine bir ithamname neşretmiştir. Bu itham name hulâsatan şöyledir:

"İsyanın meşru hükümeti, ne şimdiye kadar ne de şimdiden sonra asilere karşı tatbik etmek mecburiyetinde kaldığı cezaların şiddetini inkâr edecek değildir. Bu gibi hâdiseler, tarihin bize gösterdiği gibi sivil harplerin bir icabıdır. Yalnız diğer taraftan da asiler, işgal ettikleri havalide bir amele birliğine intisabı gösteren vesikaları hâmil olan amele'yi sistematik bir şekilde kurşuna dizmekten geri durmamışlar ve bunların sokaklarda yahut mezarlıklarda yatan cesetleri üzerinde ayaklarına bağlanmış ve amele birliğine intisaplarını gösteren

kartlar teşhir edilmiştir.

Asiler Badajoz'a girdikleri zaman 2,000 amele'yi boğa güreşlerine mahsus stadda hapsedmişlerdir. Tribünlere vazolunan makineli tüfeklerle bunların üzerine ateş açılmış ve hepsi de merhametsizce öldürülmüştür. Bunların kurşunlarla ölmeyip yaralı kalanlarının ıstırap ve inlemelerine hiç merhamet gösterilmemiştir. Yalnız Seville şehrinde askerî harekâtın haric 9000 işçi ve çiftçi katledilmiştir.

El Carpioda altı işçi bir kulübeye hapsedilerek petrole iyiden iyiye ısıtıldıktan sonra kulübeye ateş verilmiş ve bunlar bağıra çağırarak yakılmışlardır. Saragossada da 2000 den fazla işçi öldürülmüştür..

Asiler Madritten 10 mil mesafede

Londra, 3 (Hususi) — İspanyol asileri Madrite 10 mil mesafeye kadar yaklaşmışlardır.

Almanya'da komünizm aleyhtarlığı

Berlin, 3 (Radyo) — Bütün ecnebi gazetecilerin önünde Berlinde "Bolşevik aleyhtarları cemiyeti", tarafından bir sergi açılmış, Komünist tedhişi, adı altında bir film gösterilmiştir "Bolşevik aleyhtarları cemiyeti", lideri bu münasebetle söylediği nutukta "Medenî Avrupa devletlerinin, Avrupa kültürünü bolşevik tehlikesinden korumak üzere teşriki mesai etmeleri, ni temenni etmiştir.

Sancak mektupları

Hatay Türkleri maarif-
ten mahrum bırakılıyor
Onların memur olmaları da
imkânsız bir hale getirilmiştir

Antakya'dan bir manzara

Antakya muhabirimiz yazıyor:

Ankara itilâfnamesi sancak Türkleri-
ne birçok haklar bahsetmiş ve Fran-
sa, bu azim ekseriyetin hukukuna ri-
yeti kabul eylemişti: Mekteplerde ted-
risatın türkçe olması, Türklerin maa-
rifi azami istifadelerinin temini,
resmî dairelere memur almaları ta-
nıman haklarıdır.

Fakat, esefle söylemeye mecburuz
ki, aradan on beş sene gibi bir zaman
geçtiği halde Türkler bu hukuktan
hiçbirisine sahip kılınmamıştır. Altı
imzalanmış anlaşma, yalnız kâğıt üzerin-
de kalmış ve bunun taşıdığı ahkâm-
dan hemen hiçbirisi tatbik edilme-
miştir.

Türk çocuklarının büyük bir kısmı
okuyamamıştır. Çünkü; kendisine bu
hususla imkân ve fırsat verilmemiştir.
İhtisat edilen kanunsuz ve keyfî
müskülât, bu zavallıları ya anavata-
na iticaya mecbur bırakmış, yahut maa-
rifi bütünü mahrum etmiştir.

Türk mekteplerinde tedrisatın türk-
çe yapılması, kararlaştırılan esaslar-
dandır. Küçük büyük her Türk
mektebinde hocalar türkçe ders ve-
receklerdir. Fakat bu, sözde kalmıştır.

Türk ilmekteplerinde öğretmenlik e-
denlerden yüzde doksanı Türk olma-
yan kimselerdir. Ermeni, Rum veya
Arabın yedi ile on iki yaş arasındaki
Türk çocuklarına nasıl türkçe okuta-
bileceklerini ve onlara istedikleri tah-
sili verebileceklerini düşünmek lâzım-
dır. Bu çocuklar mektebe almadığı
takdirde varit olan mülâhazadır.

Mektebe hiç alınamayanların, yahut a-
lmaları için fazla zorluğa tâbi tutu-
lanların miktarı birincilerden daha
çok, daha fazladır.

Antakya'da göya bir Türk lisesi var-
dır. Burada yalnız tarih ve coğrafya
türkçe olarak tedris edilirken, hoca-
ları Türk vatanına ihanetleriyle ma-
ruf yüz elliliklerden Mes'ut Fani, Ali
İlmi ve Radi Azmidir. Gençliğin bu
sahsiyetlerden ne büyük istifadeler
temin edeceği meydandadır. Esasen
sırf bunlar yüzünden liseye rağbet
göstermeyen gençler hep birer fırsat-
la anavataına gelmekte ve kendi lise-
lerinde okumaktadır. Esasen Türk ta-
rifi, coğrafya ve edebiyatın adama-
kılı okutulduğu da yoktur. Bunların
yerine Fransız tarih, coğrafya ve e-
debiyatı kaim olmuştur.

Türk çocuğu mekteplerde daima ü-
vey evlât muamelesi görür. Terfi ve
tefeyyüzünün önüne geçmek için ne
mümkünse yapılır. Meselâ; imtihana
almamaları. Hayret etmeyiniz! Evet,
bep olarak ne gösterilir bilir misiniz?
Bu, çok sahanne bir cevaptır: Meselâ,
"Unuttuk!", derler. Siz, istediğiniz ka-
ber okuttuğu talebesini nasıl unu-
tur?", deyiniz. Unutur işte! Niçin ga-
rip olsun? Müdür ve muallim oldular-
sa akılları defter değil ya!

Çocuk sızlanır, velisi ricada bulu-
nur. Bir yıllık emeğin mahvedilmeme-

si dilenir. İdare, lütfen şu cevabı ve-
rir:

— İstihbarat dairesine gidiniz. E-
mir versinler.

Mekteple istihbarat dairesi arasın-
daki münasebetsizliği şimdilik unu-
tuz. Ne varsa orada olduğu için va-
kit kaybetmeden koşunuz. Fakat, ak-
silik burada da sizinle beraberdir. İ-
şin çok olduğu zamanda gelmişsiniz-
dir. Sizinle yarıma kalır.

Ve uzatmıyalım, bugün, yarı der-
ken emir verilmeye kadar aradan
yirmi gün geçer. O vakte kadar imti-
hanlar da bitmiştir. Siz sağ selâmet
artık!

Memuriyet vaziyeti bundan hiç de
farklı değildir. Türklerin devlet me-
muriyetine almamaları sanki pren-
sip ve esastır. Bu, işin kapaklı
kısmıdır. Görünüşte memuriyet herke-
se açıktır. Kanunî şartları haiz olan
her fert istisnasız memur olabilir.

İşin içyüzü müracaatımızdan sonra
çıplaklığını ortaya döker. Ve bu tak-
dirde meselenin hiç de tefsir edildiği
şekilde olmadığını anlarız.

Memur olmak için arapça bilmek
şarttır. Müsabaka imtihanında kazan-
mak mutlaka lâzımdır. Fransızca'yı
iyi bilenler tercih olunur.

Görüyorsunuz ya, memur olma şart-
ları ne kadar hafiftir? Türk toprakla-
rında başka lisanların hâkim olduğu-
na şaşmayınız. Bu, sizin lehinizdedir.
Fena mı? Çok dil öğrenmenizi temin
etmiş oluyorlar.

Farzedelim ki arapça biliyorsunuz,
fransızca da şöyle böyle vakıfsı-
nız. O zaman imtihanı vermek bir
meseledir. Çünkü; sualler çok düşü-
nülerek ve genel bilginizi tartacak
surette tertip edilmiştir. Meselâ; (Ali
komiserin 816 numaralı kararı ne-
dir?) Niçin güldünüz? Sancakta yaşı-
dığınız halde bunu da bilmeyip de ne-
yi bilecektiniz? Diğer sualler de bu
kadar mühimdir. Ve siz, böyle çok mü-
him sualler karşısında kalacağınızı
evvelden bilip hazırlanmadığınız için
imtihanda kazanamazsınız. Kabahat
kimsede değil, yalnız ve yalnız bu su-
allere cevap verememeniz de tabii.

Sözün kısası; sancakta Türkler
için münasip memuriyet yoktur. Bun-
lar, küçük, büyük bir vazifeye layık
görülmez.

Vakıâ Türklerden memur olmuş
kimseler yok değildir. Hattâ mühimce
mevkilere bile sahip kılınmıştır. Esa-
sen her vesile ile bunlar nümune gös-
terilir. Fakat, mahiyetleri tetkik edi-
lince anlaşılır ki, Türklerden memur
gene yoktur. Türk bilinen ve öyle ge-
çinen bu zevat, ya hükümetimizin hu-
dud harici ettiği yüz elliliklerdendir,
yahut başka amale hizmeti benimse-
miş kimselerdir. Yoksa, hakikî Türk,
jandarmalığı bile tavsiyesiz ele geçi-
remez.

İddiamızı kelimelerle değil, vakıa-
larla ispata kadiriz ve böyle olduğu
halde fazla söze lüzum görmüyoruz.

Coşkun

Yeni futbol kaideleri

Bu haftaki maçlardan itibaren
Bizde de tatbik edilecek

Bu kaideler nelerdir?

Bu sene Berlin olimpiyatları esnasın-
da toplanan beynelmîl futbol federas-
yonu tarafından bazı futbol kaideleri -
nin değiştirildiği malumdur.

Birçok milletler, bu değişikliklerin
bu sene futbol mevsiminin başından i-
tibaren tatbik etmeye başlamışlardır ve
bugün hemen hemen bütün dünya fut-
bolu yeni kaidelere uyarak oynamakta-
dır.

Bu vaziyeti nazarı dikkate alan Türk
federasyonu da yeni kaidelerin bizde de
derhal tatbikine karar vermiş ve dün
akşam federasyon başkanı Hamdi Emin
Çap ile ve futbol başantrenörünün işti-
rakile yapılan hakemler toplantısında
yeni kaideler etrafında görüşülmüş, fe-
derasyon başkanı bu haftadan itibaren
maçların yeni kaidelere uygun olarak
oyatılması icabını hakemlere resmen
tebliğ etmiştir.

YENİ KAIDELER:

Yeni kaideler iki değişiklikten ibaret-
tir ki bunların birisi ve çok basiti şu-
dur:

1 — Evvelce bir oyuncu oyun devam
ederken hakemden izinsiz olarak oyuna
girerse hakem oyunu durdurur ve izin-
siz olarak içeri giren oyuncunun bulun-
duğu yerden, o oyuncunun takımı aley-
hine bir serbest vuruş cezası verirdi ki
malûm olduğu gibi bu vuruş kimseye
temas etmeden doğrudan doğruya kale-
ye girerse gol olmazdı. Yani gol ol-
ması için topun vuruştan sonra muhak-
kak bir kere daha oynanması lüzumu
vardı.

Şimdi kaidenin bu noktası şöyle de-
ğişmiştir:

Bundan sonra izinsiz olarak sahaya
giren bir oyuncuyu gören hakem oyunu
durduracak, içeri izinsiz giren oyuncu-
ya bir ihtar verecek ve oyunu durdur-
duğu sırada topun bulunmakta oldu-
ğu noktadan bir hakem atışı (diğer
tabirle bir hava atışı) yaparak oyunu
tekrar ve derhal başlatacaktır.

Ancak, hakem bir tarafın mühim bir
avantajı olduğu veya bir kalenin tehli-

**Orta sıklet dünya
boks
şampiyonluğunda
Alman Roth
Witt'i sayı hesabı ile
yendi**

29 teşrinievvelde Berlinde yapılmış
olan maçta, dünya yarı sıklet şam-
piyonu Alman Roth rakibi Witt'i
mağlûp etmiştir. Bu itibarla hâlâ şam-
piyonluk unvanını muhafaza etmekte-
dir.

15 ravad devam eden maça Witt da-
ha heyecanla başlamış, Roth daha sa-
kindi. Beşinci ravadda Roth yere düş-
mekle beraber, With de birçok zaman-
lar nakavt olmak tehlikesi geçirdi.

Nihayet hakem heyeti maçın puvan
hesabıyla Roth tarafından kazanıldı-
ğını ilân etmiştir. Malûm olduğu ve-
hile Roth bu unvanı 1934 denberi mu-
hafaza etmektedir.

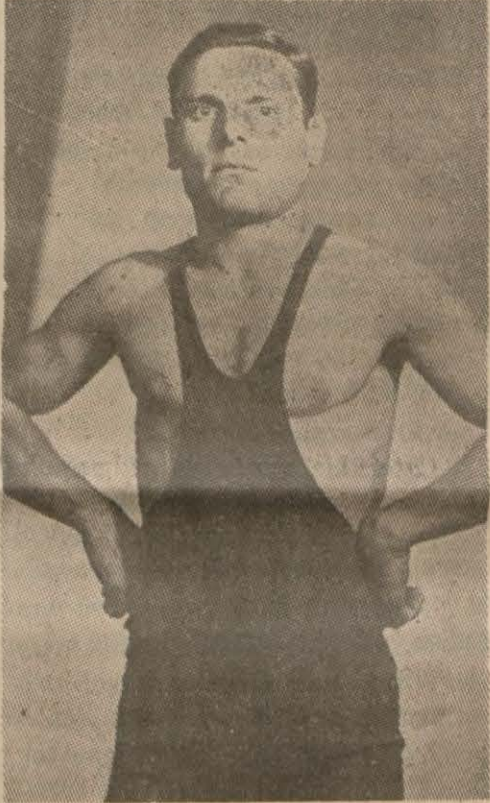
Maç hakkındaki fikri sorulan Witt:
"Gerçi mağlûp oldum, fakat Roth bu-
na layıktır. Çünkü, hem gayet sakin
döğüşüyor, hem de birçok meziyetleri
itibariyle benden epey üstündür.", ce-
vabını vermiştir.

**Fransız bisikletçisi
Pelissier'nin
Yeni bir rekoru**

Motör arkasında çok tehlikeli bir
bisiklet koşusu yapmış olan meşhur
Fransız bisikletçisi Charles Pelissier
saatte 67 kilometre sürat temin ede-
rek mühim bir rekor tesis etmiştir.

ke geçirmekte bulunduğu sırada, izin-
siz olarak içeri giren bir oyuncuyu gö-
rür ve bu oyuncunun da o anda doğrudan
doğruya oyuna müessir olamıya -
cak bir vaziyette bulunduğu kani o-
lursa, hakem bir müddet oyunu tatil
etmiyerek oyuncuya ihtar vermek ve
oyunu inkıtaa uğratmak için tehlikeli
veya avantajlı vaziyetin inkışafını bek-
lemek hakkına maliktir.

2 — Kaidelerde değişen ikinci kıs-
m, ilk zamanlar maçlarda ihtimal ba-
zı anlaşamamazlıklara ve yanlışlıklara,
sebebiyet verecek bir nokta olmakla be-
raber çok basittir.

Kıymetli güreşçi
Koç Ömer
öldü

Merhum Koç Ömer

Beş senedenberi eski Halic klübünde
güreş yapan ve son senelerde gösterdi-
ği büyük muvaffakiyetten sonra milli
güreş takımı kadrosuna giren kıymetli
güreşçilerimizden Koç Ömerin kısa bir
hastalıktan sonra vefat ettiğini teessür-
le haber aldık.

56 kiloda müteaddit maçlar yapan Ö-
mer Sovyet ve Macar güreşçileriyle ya-
pılan müsabakalarda iyi dereceler al-
mış, Küçük Hüseyin ve Kenan ile ara-
larındaki farklar ölçülmeyecek kadar
yükseilmiş bir vaziyette iken Berlin o-
limpiyadı hazırlıkları esnasında hasta-
lanmıştır.

Bu kıymetli güreşçinin çok genç yaş-
ta ölümü memleket sporu için çok acı
bir kayıptır.

**Beşiktaşlı Nuri
Ankarada
bir klübe girdi**

Ankaradan bildirildiğine göre Anka-
rada tahsilde bulunan Beşiktaş birinci
takımı azasından Nuri, Ankarada An-
kara Gücü takımına girmiştir. Binaen-
aleyh Beşiktaş geçen seneki gibi bu o-
yuncuyu mühim maçlarında İstanbula
getiremeyecektir.

Malûm olduğu üzere kale vuruşu ya-
hut maruf tabirile (avut atışı) ekseri-
yetle müdafilerin kaleciye pas verme-
sile yapılır. Bu şekil kaleciye sarj ya-
pılan memleketlerde birçok tehlikeli ka-
zalara sebebiyet verdiği, hattâ geçen
lerde İngilterede bu yüzden bir kaleci-
nin de öldüğü nazarı itibara alınarak
nizamnamenin bu maddesi şöyle de-
ğiştirilmiştir:

Kale vuruşu (avut atışı) doğrudan
doğruya bir vuruşa yapılacak ve ceza
sahası (yani 18 pas) dahilinde top i-
kinci bir adam tarafından oynanamıya-
caktır. Topun oyunda addedilmesi ve
başkası tarafından oynanabilmesi için,
kale sahası dahilinden atılmış olan to-
pun ceza sahasını aşması lâzımdır.

Top ceza sahasını aşmadan bir hasım
oyuncu ceza sahası dahiline girer ve
ya bir yanlış vuruş yüzünden top sa-
ha çizgilerini aşmadan ceza sahası
içine düşerse, vuruş tekrar ettirilecek
ve eğer bu hareket kasden yapıldı, ise,
bunu yapan oyuncuya bir ihtar verile-
cektir.

Topun ceza sahası haricine çıkmadan
evvel kaleci veya herhangi bir oyuncu-
ya pas verilmesi de, vuruşun tekrar
yapılmasına bir sebebp teşkil etmekte-
dir.

Yani top vuruş yapıldı da ceza saha-
sı haricine çıkmadıkça kat'iyen oyunda
sayılmamaktadır.

İşte kaidedeki bu değişiklikler ta-
mamen açık olarak anlaşılacak derecede
basit olmakla beraber, bir çok yerler-
de tatbik sahasına konduğu zamanlar
ilk anda bazı yanlışlıklara sebebiyet ver-
miş, bazı müdafiler boş bulup ve eski
alışkanlıktan kurtulamıyarak kaleciye
pas vermeğe, top ceza sahasını aşma-
dan hasım oyuncular kaleye hücum et-
meye kalkışmışlardır. Fakat bir iki hafta
içinde yeni kaideye alışılmıştır. Biz öy-
le ümit ediyoruz ki, bizim zekâmız, da-
ha ilk haftadan itibaren yeni nizamna-
meye tamamen kavrayacak ve tatbik
sahasında hiç bir müşkülata maruz ka-
lmıyacaktır.

Balkan futbol
şampiyonası
Paskalyada yapılacak

Bu sene Atinada yapılmasına karar
verilen Balkan kupası futbol maçlarına
büyük paskalyada başlanacaktır. Müsa-
bakalara Türkiye, Romanya, Bulgaris-
tan ve Yunanistan millî takımları gire-
cektir.

Balkan kupası maçları dolayısıyla Yu-
goslavya ile Bulgaristan federasyonları
arasında evvelce çıkan bir ihtilâf yüzün-
den Yugoslavya millî takımı bu seneki
Balkan kupası maçlarına girmemek ka-
rarını vermişti. Aradaki bu ihtilâfın fe-
derasyonumuzun tavassutu ile halledi-
leceği ve dost Yugoslavya millî takı-
mının da bu maçlara gireceği ümit edil-
mektedir.

Boks
âleminde
Evvelâ berabere,
sonra galip ilân
edildiler

Pariste Wagram salonunda Avrupa
şampiyonu Weiss ile İtalya şampiyonu
Urbinati arasında yapılmış olan
boks maçı evvelâ berabere sayılmışsa
da, sonradan iki boksörün vaziyetleri
tetkik edilince Weiss galip ilân edil-
miştir.

Hatıralarını anlatan: Alman korsan gemisi "Deniz kartalı" nın süvarisi
Kont Feliks fon Lukner

- 24 -

Bu harpte 2586 Alman bahriyelisi öldü. İngilizlerin telefati 6446 yı buldu. Biz 180 esir aldık; bir tek Alman bile İngilizlere esir düşmedi

İngilizler kendilerini şaşkınlıktan kurtarıncaya kadar gemileri dişi boy-ladı.

Bundan sonra başka hiçbir İngiliz gemisine rasgelden Alman kara su-larına girdik. İngiliz amirali Celliko şafak vakti Heligoland civarında bu-lunuyordu. Lâkin geceleyin bir zırhlı filosu ile muharebe kruvazörlerini, hafif kruvazörlerini ve torpito muh-riplerini kaybettiği için Almanlara karşı yeni bir tecavüze cesaret edeme-di.

Birkaç gün sonra iki muharip tara-fın bu harpteki zayıfları resmen ilân edildiği zaman bütün dünya ile be-ra-ber biz Almanlar da şaştık. Bahri-satveti ve donanmasıyla meşhur kos-koca Büyük Britanya İmparatorluğu-nun bizim gibi yeni bir kuvvet karşı-sında bu derece mühim zayıflara uğrı-yacağını hiç tahmin etmemiştik.

İngilizlerin üç büyük zırhlısı batmış-tı; bizim ise ancak bir... İngiliz zırhlı-ları ateşimizle muharebe sahasında batmışlardı, halbuki bizim batan ye-gâne zırhlımız Luetzov hasara uğra-mış ve dönüştü bizzat kendi mürette-batı tarafından batırılmış, mürette-bat da tabii kurtulmuştu.

Zırhlılardan başka İngilizler üç de zırhlı kruvazör kaybetmişlerdi; Al-man donanmasında ise bu sınıf gemi-lerden ancak ihtiyar Pommern bat-mıştı. Küçük gemilerde de İngilizlerin zayıfları bizden çok fazlaydı.

Küçük gemilere gelince; biz dört küçük kruvazör ve beş torpito kaybet-tik. İngilizlerin ise dokuz filotilla ge-misi batırıldı. Bizim kruvazörlerden yalnız Visbaden düşman topçusu tara-fından batırılmıştı. Diğerleri torpil isabetiyle battı.

Gemilerimizin inşa tarzları itibari-yle sağlamlığı ve ateşimizdeki isabet, insan zayıfları mukayese edildiği za-man da meydana çıkar: Bu harpte 2586 Alman bahriyelisi öldü. İngiliz-lerin telefati 6446 yı buldu. Biz 180 esir aldık; halbuki bir tek Alman bile İngilizlere esir düşmedi.

Korsanlığa hazırlık

Skaferak muharebesinden sonra Mö ve muavin kruvazörüne topçu kuman-danı tayin edildim. Bu gemiyle İngiliz-lerin abluka hattını yarmağa birkaç

defa teşebbüs ettik. Lâkin sayanı kay-ıt hiçbir hâdise olmadı.

Hayatımın yeni bir veché alması gene Hamburgda mukaddermiş. Möve muavin kruvazörü Vulkan tezgâhla-rında tamire girmişti. Bir gün Berlin-den acele telgrafla emir geldi:

— Hemen yarın Berlinde bahriye u-mumî erkânharbiyesine müracaat e-diniz.

Allah Allah! Benim erkânharbiye ile ne işim var? Merak içinde alelace-le trene koşarak Berline hareket et-tim.

Erkânharbiyeye müracaatım mira-lay Tussen tarafından karşılandı. Mi-ralay damdan düşer gibi su sualı sor-du:

— Muavin kruvazör mahiyetinde yelkenli bir gemiyle İngiliz abluka hat-tını yarmak iktidarını kendinizde gö-rüyor musunuz?

O kadar sevindim ki, âmirime karşı ilk anda biraz lâubalice davrandım:

— Boynunuza sarılıp size teşekkür etmeme müsaade eder misiniz?

Sonra kendimi toplayıp özür dile-dikten sonra devam ettim:

— Bu, benim en büyük emelimdir Muvaffak olacağımı umarım.

— Sizce bu işte muvaffakiyetin en büyük şartı nedir?

— Esas mesele talidedir!

— Pek âlâ! Bugünden itibaren

"Pass of Balmaha" nın süvarisisiniz.

Pass of Balmaha Amerikan bandı-rası altında pamuk yükü ile Arkanjels-ke giderken bir İngiliz kruvazörü tara-fından çevrilmiş ve içine İngiliz müret-tebat konularak muayenesi için onla-rın idaresinde Kirkvale doğru yola çı-karılmış. Lâkin yolda bir Alman tah-telbahiri önelrine çıkmış. Amerikalı kaptan bitarafılığına güvenerek biz-den yardım göreceği ümidiyle İngiliz mürettebatı ambarlara gilitledikten sonra mevcut silâhlarını denize atıp teslim olmuş.

Bahriyelilerimiz gemiye çıkarak sor-muşlar:

— Nereye gidiyorsunuz?

— Arkanjelske...

— Tuhaf şey! Rotanız o istikame-te değildir! Peki, yükünüz ne?

— Pamuk.

— Almanyamın da pamuğa ihtiyac-olabilir.

Tahlelbahir zabıtlarından biri ku-

Entellicens Servis'e KARŞI Bir TÜRK

Hatıralarını anlatan: EFDA'ı TALAT

- 247 -

Yazan: İHSAN A

Fransız ve İtalyan kumandanlıklarını da Türk mevküfları serbest bırakmalıdırlar

Fakat, kolonel Ballar derhal ve biraz da "kat'i bir lisanla şunları söyledi:

— Size de müracaat edildiğine göre, bunları nazarı itabara alarak içlerinde bizim bıraktıklarımız gibi suçu hafif o-lanlar varsa onlar bırakılmalıdır.

Ballar, İstanbul umum müttetiikn za-bıtai askeriye kumandanı idi. Yani, İ-talyan ve Fransız polis kuvvetlerinin de umum kumandanı sayılırdı. Bu İti-barla Fransız ve İtalyan polis âmirleri-ne icabında emir de verebilirdi. Ve son sözleri de böyle bir emir mahiyetinde idi.

Onlar kendi aralarında konuşurlar -ken ben de için için sevinliyordum. Teşebbüsümün bu kadar iyi bir netice ve-receğini hiç de zannetmemiştim. Ben, yalnız Krokerde bulunan mahpusları kurtarmayı düşünmüştüm. Şimdi diğer ecnebi tevkifhanelerinde yatan yüzler-ce vatandaş da kurtuluyordu. Sevincim bundan ileri gelmekle beraber, Ballar beni görür görmey-

— Yüzbaşı Defreytası al, sen de gel! diye sert sert emir verince bayağı kork-muştum. Ben hangi yanlış bir işten do-layı azarlanacağımı beklerken tali önü-me tahmini müşkül bir lûtuflarla kıl-çıkıyordu.

Uydurduğum basit bir yalanın böyle bir netice vereceği kimin aklına gelirdi. Durduğum yerde onların halini seyredi-yordum. Miralay Balların bu emri kar-sısında bir müddet derunî bir buhran geçirdikten sonar ayağa kalkarak:

— Bizdeki mahpusların da böyle va-ziyetleri tetkik edildikten sonra tahli-yesini tavsiye ediyorsunuz demek.

mandayı almış ve Kukshavene doğru yola çıkmışlar. Dört gün süren bir yol-culuktan sonra limana varılmış, am-barlardan çıkarılan İngilizler kendile-rini Alman limanında görünce fena halde şaşırmışlar. Hele gemide ancak bir Almanın bulunduğunu, onun tek başına bu işi becerdiğini anlayınca hayretleri büsbütün çoğalmış. İşte böylece Alman bandırasına geçen ge-mi benim kumandam altına girmekteydi.

Sevincimden kabıma sığamıyordum. Hemen Gestemünde trenine atladım; gemim orada Teklenborg bahriye tezgâhlarında yüzbaşı Klingin nezareti altında tamirde bulunuyordu.

(Devamı var)

— Evet!

— Başüstüne! Biz de sizin gibi yap-a-rız.

— Fena olmaz. Bu suretle bir taşla-iki kuş vurmuş oluruz. Hem bizi daima iz'âç eden bir dertten kurtulur, hem de senelerdenberi mütemadiyen kırmış, gücendirmiş olduğumuz Türk halkının kalbini kazanmış oluruz.

Ballar bu sözleri söylemekle beraber hakikatte Krokerdeki mahpusları bı-raktığına pişman olmuş görünüyordu.

Ben öyle zannediyordum ki, kolonel kendisini ilk defa yanlış bir yola sev-kettiğini için bana kızmış gibiydi. Hat-tâ, bana karşı itimadının biraz sarsılmış olduğundan da korkuyordum. Fakat, ne yapalım, işin neticesine bakmak lâ-zım.

Ballar, Kaprini ile konuşmasını bi-tirdikten sonra bana döndü:

— Bizde şimdi kaç kişi kaldı.

— Üç!

— Demek diğerlerinin hepsini bırak-tık.

— Emriniz üzerine.

Kolonel gene bir şey söylemeden ku-mandan Kapriniye döndü:

— Görüyorsunuz ki biz de pek bi-şey kalmamış. Siz de öyle yaparsınız.

Ben bu sırada kolonelin benimle ko-nuşmasının bitmesini vesile ederek oda-ma döndüm. Biraz sonra da misafirler gittiler. Bu hâdiseye o kadar ehemmi-yet vermedim. Şimdi bütün düşüncem, o geceyi Mısır'a gidecek olan sevgili-mle beraber geçirmektir. Bunun için ne yapip ne edip kolonelden müsaade kopar-malı idim. İkinci mesele de, sevgiliyi gene bir yalanla o gece evinden çıkar-maktır.

İş yalnız bununla da bitmiyordu. An-nem Krokerde misafirdi. Binaenaleyh gece çok geç vakte kadar Krokerden harîçe kalamazdım.

Fakat, bütün bu müşkülâta rağmen bu geceyi onunla başbaşa geçirmek, uzun zaman bana fedakârane bağlı kal-mış olan bu iyi kalpli kız da son ayrılı-sımızdan iyi bir hatıra bırakmak isti-yordum. Ona karşı çok şeyler borçlu idim. Borcumu mutlaka ödemek istiyor-dum.

Akşama doğru koridorda bir aralık Matmazel T...ye rastladım. Kızcağz yüzüne mahzun mahzun bakıyordu. Ya-nına yaklaştım, yavaş bir sesle:

— Bu gece gelip seni evden alaca-ğım.

Tabii bir helecanla:

— Nasıl olur?

— Bu son geceyi birbirimizden ta-mı geçirmek istiyorsun.

— Hayır!

— Baban işinden kağa dönüyor.

— Biliyorsunuz ki babam ihtiya-Dükkânda saat altıdan fazla kalma-

— Ortalık karışık. Şimdi sen eve derseni gece çıkartmak doğru-maz. Belki de ne bahasına olursa o-müsaade etmek istemeyeceklerdir.

— Peki, ne yapacağız?

— Seni eve hiç göndermemeli!

— Nasıl olur?

— İki çare var. Ya, ben babanın kânına gider, senin çok meşgul oldu-nu, bu akşam eve geç geleceğini sö-rim.

— Fena fikir değil.

— Değil ama, ya baban merak de-eve giderken buraya uğrarsa..

— Bu da doğru! Peki ne yapaca-

— Baban eve döndükten sonra acele evinize kadar giderim. Senin-

gece mühim ve müstacel bazı yaz-ıçin bir müddet Krokerde kalacağım.

şin bittikten sonra seni benim eve-tireceğimi haber vereceğim. Baban-tiyar olduğu için tekrar dışarı çık-istemiyecektir.

— Bu en doğrusu! Hem ailemin çok itimadı vardır. Sözüne inanacak-dır.

Kız ile bu esasta mutabık kal-Akşam saat beşe doğru elime bir de-ya alarak daktilo kızların odasına gi-dim. İkinci sevgili-m Matmazel A...oradaydı. Yüzüme ciddiyet ver-e-Matmazel T...ye doğru ilerledim:

— Matmazel siz bu akşam bur- kalacak-sınız. Bu yazılarım bu g-mutlaka yazılması icap ediyor. İş-bitince sizi bir polis ile ve araba ile-vinize göndereceğim.

Matmazel A... bir angaryeden ke-tulduğu için çok memnundu. Ve bu kendisine vermediğim için bana ki-minnettarlık duyduğuna da emindim.

Matmazel T...ye gelince o işi anla-ğın için itiraz etmedi. Yalnız şüphe uy-dırmamak için sordu:

— Bunların hepsi mi yazılacak.

— Evet, matmazel!

Saat altıya doğru Krokerden çık-tı. Bir taksiye atlayarak doğru Ortak-

Matmazel T...nin evine gittim. Ka-bermutat telâşlı bir halde çıldım. K-şına babası çıktı. Eve henüz dönm-

tü; nefes nefese:

(Devamı var)

KADINLAR BENİ ANILAR! Hissî Roman Nakleden: Hatice Süreyya

- 55 -

— Senden bir şey, bir tek şey isti-yorum, Murad... Aşkımızın muvaffa-kiyetsizlikle neticelenen su son kısmı-nı unut.. Ondan evvelki kısımlar o ka-dar güzel, o kadar sahici ve samimiy-di ki... Lâkin, nasıl söylemeli? Bunu sana yalnız bir mukayeseyle anlata-bilirim..

Murad yalvardı:

— Elverir... Allah aşkına elverir.. Sus...

— Hayır... Düşündüklerimi mutla-ka söylemek istiyorum... Sonra art-ık, bütün hayatıma susacağım! Zi-ra, elbette tahmin ediyorsun ki, şu anda, mevcudiyetimin bütün bir par-çasının defin merasimini yapıyorum..

Haydi, beraberce bitirelim bu işi.. Tam zamanıdır ve bunu böyle yapmak,

çok temiz, çok doğru bir iştir.

Sesi boğuklaştı. Fakat gözleri par-layıp buğulandı:

— Dinle... Artık ben kadınlıktan, dişilikten çıkıyorum.. Bundan sonra ne senin olabileceğim, ne de başkası-nın... Bitti.. Bu hasleti kaybettim..

Murad, içini çekti:

— Yalnız onusun..

— Farzet ki öyle.. Elimden başka bir şey gelmiyor ki...

Hürmetle, içildi, İsmetin elini öptü:

— Çok ulvî, çok mukaddes bir şey yapıyorsun! Demek zarureti du-ydu.

Kadın, bir kahkaha attı. Ve kahka-hasının akisleri, bu meyus odanın du-varlarında çınladı.

— Ama saçmalıyorsun... Bu işin içinde ulvî ve mukaddes olan ne var? Ben, sadece tabiatın emirlerine itaat ediyorum, işte o kadar... Ben, bir ha-linden öteki haline geçen bir dişiyim! Mesele bundan ibaret... Bunda ne ulvi-yet var, ne harikulâdelik. Gayet basit iş..

Ciddileşti. Bu işi artık bitirmek isti-yor. Bu derece küçük şeyler için ü-mitsizliğe düşen bu adam... Ve bu ka-dım ki (yani kendi) neglije bir kılıkta, konuşuyor, konuşuyor ve hakikatte hiçbir faydalı söz söylememiş oluyor...

Bir hatırdı islediler...

İşte acı netice budur.

Murad, İsmeti yeniden ele geçirebi-leceğini umuyordu. İsmet de, tekrar Muradın olabileceğini sanmıştı. Tecri-be ettiler. Umdukları gibi çıkmadı. Aldanmışlar.. Peki, sonra... Bu işi bu derece facia gibi telâkki etmeye, dal-landırıp budaklandırmaya lüzum var-mı?

— Haydi, haydi, Murad! Kendini topla.. Aynaya bak, böyle şeyler ya-kıyorsun mu sana.. Cesaretle, kuvvet-len.. Bütün istikbal önünde açıktır.

Başından kimbilir daha ne kadar ma-ceralar geçecek... Aldırma.. Bizim ha-tıramızı bütün hatıraların arasında güzel ve temiz bir köşeye sakla ve bu kitabı kapa... İşte o kadar! Sen beni kaybetmekle hiç bir şey kaybetmiş olmuyorsun. Buna eminim! Yalnız bir az hüznün duyman, elbette, tabiidir. Biraz da inkisar hissediyorsun, değil mi?.. Fakat bu acı hisleri sana duyur-dum diye benden nefret edecek yerde bana teşekkür etmelisin. Ekseriya, es-ki bir metres, bahusus yaşı ilerlemiş olursa, delikanlılara musallat olur. A-ramızdaki bu münasebetin iyi şerait altında, dostça bitmesi de, ne mutlu!

— Susacak mısın?..

— Murad!

— Susacak mısın diyorum sana.. Bu münasebeti kesmek istiyorsun, pek â-lâ.. Fakat sabrımı tüketmek, beni de-lirtmek için, bütün tedbirleri alman-daki hikmeti anlıyamıyorum bir tür-lü..

Delikanlının bu heyecanlı sözlerine karşı, kadın, gayet mülayim:

— Hayır, sakın yanlış hükümler

verme.. Benim de hüznüm, ked- lerim var.. Seni büsbütün kaybet-ti-mi etimle, iligimle, kemiğimle hisse- yorum.. Halbuki, bu münasebet ke- dikten sonra da senin dostluğunu zu- ederdim.. Buna rağmen biliyorsun ki, beni asla affetmeyeceksin.. Aran-da her şey bitmiştir.

Murad, alay etti:

— Benim dostluğum!

Fakat bu müstehzi ifadesinden d-layı pişman oluverdi. Aralarında bi-le bir tonla konuşulması caiz değildi. O da, diğer erkekler g'bi, son dakik-da haşın ve kaba mı olacak?.. Bu h-linden utandı. Lâkin, elinde hiçbir ş-olmadığını da görüyordu.. Böyle anda, „dostluk, kelimesi, ona adeta k-für tesiri yapıyor..

— Muradığım.. Sana bir mukay- seden bahsetmişim.. İşte.. Anlatay- onu sana.. İnsan Wagner'in musikla- ne alısınca, sonra mızmar musikle- dönmek kabil midir? Onları ciddiye- almak ve bir manevî gıda telâkki et- mek mümkün müdür? İşte, aşk bu-unda da böyle..

(Devamı var)

son Ehlisalıb muharebeleti 1914 - 1918

Yazanlar: İngiliz ordusu hava zabıtlarından Kenneth Brown Collins,
Meşhur seyyah ve muharrir Lovell Thomas

- 2 -

Dillimize çeviren: A. E.

Kahirede istihbarat şubesinin şefi beni odasına çağırdı Ve yüzüme adeta haykırırcasına:

— Bul ve anla! Türklerin hangi yoldan geldiklerini ve neresini vuracaklarını öğrenmek istiyorum. dedi.

Geçen kısmın hülâsası:

Kudüsün Allenbi tarafından işgalinden sonra 1917 senesinin paskalyesi gününde Kudüste Türk tayyare meydanına inen tayyareci Lowell, orada Todd Gilney ile konuşmaktadır. Todd, Lowell'e bu harbi yazmasını, İngilizlere bildirmesini tavsiye ediyor o da günün birinde yazacağını diyor ve ilâve ediyor: Fakat buraya ben harp bağladuktan sonra geldim. Bunu sen bilirsin teferriatına kadar anlatmalısın.

Lowell'in konuştugu itibat zabiti Todd o günlerin en esrarengiz bir si-masıydı. Hâlâ da öyledir. İstihbarat memuru, casus ve bin türlü vazifesi olan bu adam. Harbin her safhasına iş-trak etmiştir. Süveys kanalı macerasını şimdi onun Todd'un ağzından dilliy-eceksiniz:

TODD anlatıyor:

Kiçner ortalığı idare ve Mısırın kapağı üstünde oturma işini John Maxwell'e bırakmıştı. Bu kapağı her an zembereğinden kurtulup açıl-vermesi ihtimalleri çok kuvvetliydi. Çünkü Mısırlılar müslümandı ve on-ların, Türkler büyük bir harp kazanır-larsa Türklerle iltihak edivermeleri muhtemeldi. Bu ihtimali gözönünde tutmak lâzımgeliyordu.

Gerçi Mısırdaki birkaç İngiliz küt'ası vardı. Ama, bunların hepsi de acemi ve hamdı. Güvenebileceğimiz yegâne kuvvetler Hindistandan gelmiş Sikhs, Puncabi ve Gurkalar idi. Bunların da içinde birçok müslüman olduğunu dü-şünürsek kendilerine ne dereceye ka-dar güvenebileceğimizi anlarız... Bu beklerin herbirisi bıcağı ve hancerle

ince, fantezi işler yapmasını biliyor-lardı. Bir de aleyhimize döndüler mi-ydi, iş tamam olurdu. Toptan bir ka-saplık başlayacak ve bütün Mısır ko-caman bir salhaneye çevrilecekti. İn-sanın etrafında sürü sürü kadın ve ço-luk çocuk bulunduğu zaman böyle bir düşünceyi akla bile getirmek istemez değil mi?..

Fakat ne yaparsın ki, düşünmek hem de kafa patlatırcasına zihin yor-mak mecburiyetindeydik; çünkü, trenler dolusu Türk, cenuba, Birüsse-bie doğru geliyordu.

Birüssebi mukaddes ülkenin en ce-nubundaki şehirdir ve oradaki Türk tahşidatının ancak bir manası ola-bilirdi: Türkler gölü geçmeye ve Sü-veys kanalına taarruz etmeye hazır-lanıyorlardı; ancak nereden saldıra-caklarını bilmiyorduk.

KAHİREDE istihbarat şubesinin şefi beni odasına çağırdı ve yü-züme karşı adeta haykırırcasına:

— Bul ve anla! Türklerin hangi yol-dan geldiklerini ve neresini vuracak-larını öğrenmek istiyorum. Dedi.

Bu büyük bir emirdi. Fakat, ben sadece:

— Baş üstüne!.. - dedim.

Odadan çıkmıya davrandım. Daha çıkmamıştım ki, beni tekrar çağırdı. Sertliği geçmişti; şimdi sesinde haki-ki bir telâş ve üzüntü titremesi hisse-diliyordu:

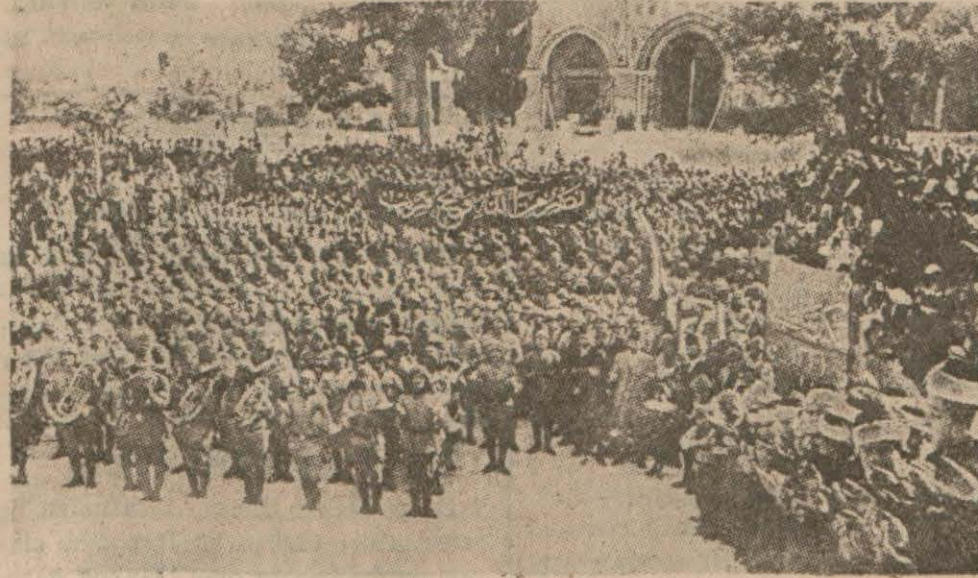
— Gilney! - dedi - Meselenin ehem-miyetine dair sana uzun uzadıya çe-ne çalmıya hiç lüzum görmüyorum. Bu-

nun, Büyük Britanya ile müttefikleri-ne ne öldürücü bir darbe olabileceğini sen de benim kadar bilirsin. Yüzümü kara çıkarmıyacağıma eminim!..

Bunun ne demek olduğunu biliyor-

torluğunun şah damarı idi.

Eğer Türkler burasını kesmeye mu-vaffak olurlarsa, Fransadaki hâdisele-rin hiçbir ehemmiyeti kalmazdı... Müttefiklerin gayesi, hemen oracıkta

Medine akıncı alaylarından biri Kudüse vardığı zaman Mescidi Aksa'da yapılan zafer duası.

— Harp mecmuasından —

dum, Lowell.. Hem de manasının ehemmiyetini herkesten çok daha fazla takdir etmiştim. Bu taarruz Potes-dam'da Alman yüksek kumanda he-yeti tarafından emredilmişti. Kayze-rin harp plânında bir anahtar hizme-tini görecekti.

Kayzer de ne yapmak istediğini bi-liyordu. 200 kilometre kadar uzun-luğundaki açık Süveys kanalı, kendisi-nin de dediği gibi, Britanya İmpara-

kan kusa kusa ölecek ve bu kanlar Si-na çöllerinin kumlarını sulıyacaktı.

Gerçi garp cephesindeki küt'alar daha bir müddet tutunabilirdi. Fakat kapalı bir kanal ve Avustralya, Yeni Zelanda ile Hindistandan takviye küt-alariyle erzak gelmez olunca da Al-manların harbi kazanması, sadece, bir zaman meselesi olurdu.

İşte bu felâkete mâni olmak için malûmat toplamak bana kalmıştı.

Vay canma!..

VAZİFEMDE muvaffak olabil-mek için bütün Sina yarımada-sında istikşaf yapmak mecburiyetinde idim. Yarımadanın uzunluğu 300 kilo-metro, genişliği de o kadardır. Her bi-risi birbirinden yüz kırk kılometro uzaklıkta olan üç yol vardı. Türkler bu yollardan herhangi birisini seçebil-lerdi ve yanlarında da yolu intihap edecek Alman Kres von Kressenstein vardı.

Taarruzun gerisinde, onun beyni olunca, muhakkak ki bize, son saniye-ye kadar türlü türlü ihtimalleri dü-şündürecek. Onun düşünceleri hak-kında en küçük bir malûmat bile elde edebilmek için uçmaya mecburdum. Mısırdaki bulunan en iyi tayyarenin uçuş sahasının da 150 kilometre gibi insanı acındırarak küçük bir mesa-fe olduğunu söylersem halime acır-dım..

Elimizde beş tane eski Farman ve BE2B makinesi vardı; hem de ne hur-da şeylerdi bunlar! Hiçbirisi işime ya-ramıyacağı için El - Arış sahilleri ci-varında, bir ana gemiden harekât yap-makta olan Fransız tayyare takımı gözden geçirmeye gittim. Onlarınki bizimkilerden daha uzaklara uçabiliyor-lardı. Fakat, makineleri, yalnız sek-sen beygir kuvvetindeydi ve sadece sürünür gibi uçuyorlardı; Birüssebi'i görmeye mecburdum; orası 60 kilo-metro içerdeydi. Beni, L'Estreau adlı bir Fransız pilotu oraya kadar götü-rmeye muvafakat etti. (Devamı var)

Avlunun bir tarafında müddeiumumi ile hâkim ve birkaç memur bulunuyor-du. Hâkim, mahkûmeye yaklaşarak:

— Anna Paskal, dedi. Kanun sizi ida-ma mahkûm etti. Taliniz böyle imiş. Kimse mukadderatını değiştiremez. Hakkınızda verilen hükmü haşmetlü kral hazretleri tasdik etmiştir. Size sa-bir ve metanet tavsiye ederim.

Bundan sonra, müddeiumumi Anna-ya yaklaşarak kral tarafından tasdik edilmiş olan ilâmı okudu. İlâmın altında kralın imzası ile kırmızı mum üzerine basılmış kocaman mühür görülmüyordu. O kadar merhametli ve yüksek duygu-lu görülen hükümdar kendisini affetme-miştir. Sarayda bulunduğu zaman ona bir hizmetçi değil, kızının bir arkadaşı gibi muamele ederdi. İşte şimdi bu ada-mın kızı için kurban gidiyordu.

O esnada içinde müthiş bir mücade-le başlamıştı. Zihninden yıldırım hızıyla şöyle bir fikir geçti:

— Yemin falan dinleme, deli misin? Bu kadar ıstırap çekmeğe ne lüzum var? Bir kelime hayatını kurtarabilir. Sonra Prenses Vera çıksın işin içinden. Fakat sonra da şöyle düşündü:

— Hayır, söz verdim, yemin ettim. Sözümde durmalıyım. Hayatıma mal lo-sa dahi.. Şerefli ölmek, şerefsiz yaşa-maktan daha doğrudur.

Bu sırada bir çan sesi işitildi. Cellât, hemen genç kızın kolundan tutarak seh-panın altına sürüklledi. Anna, Cellâtın elinden kurtulmak istedi. Fakat cellâ-dın muavinleri üzerine atılarak kaldı-rıp sehpanın altına götürdüler. Cellât İstefan, kızı bir hamlede sikemlenin üzerine çıkardı. Sonra kendisi de yan-daki iskemleye çıkarak ipin ilmeğini kızın boynuna geçirdi.

O sırada sehpanın yanına yaklaşan,

bir rahip yüksek sesle ölümlere mahsus olan duayı okumağa başladı. Meydana uhrevi bir sükûnet çökmüştü. Bütün yüzler heyecanla gerilmiş, gözler fal-taşı gibi açılmıştı. Bu anda birçokları gel-diklerine pişman olmuşlardı. Bunun se-bebi de bir büyük teessür hissetmeleri idi. Çünkü öldürülen genç kız hiç de bir suçluya benzemiyordu. Hali, tavrı, yü-zünün ifadesi ve her şeyle bütün ken-disine bakanlarda merhamet hisleri u-yandırmıştı.

Cellât, genç kızın kulağına eğildi:

— Bir dakika var, son defa dua ede-bilirsin.

Anna, bitkin bir halde cevap verdi:

— Bu anda Allaha karşı, söyleyecek hiçbir sözüm yoktur. Fakat insanlara söyleyecek bir çift sözüm var: Bir dak-ka sonra öleceğim. Allahın huzurunda yemin ederim ki bigünahım. Hiçbir cü-rüm ve cinayet işlemedim. Vicdanım temiz ve lekesizdir. Yaptığımız şey ada-let değil, bir masumu öldürmektir. Ar-tık insanlarla bir işim kalmadı..

Bu anda cellât, Annanın ayağı altın-dan iskemleyi birdenbire çekmişti. Kız birden ırkıldı, sallanmağa başladı. Ha-vada tutunacak bir yer arıyor gibi çırp-nan kolları yanlarına düştü..

Cellât yamakları, kızın yüzü görün-mesin diye başını siyah bir örtü lie-örttüler. Cellât İstefan, işini bitirmiş bir adam tavrı ve edasıyla genç kızın ce-setini belinden tuttu. Cesedi aşağı doğ-ru asılarak mahkûmun öldüğünü herke-se gösterecek yerde bunu yapmadı. Bil-âkis aşağı asılıyormuş gibi hareket ede-rek cesedin bütün ağırlığını kollarına bindirdi. Bu suretle düşüğün kızın boy-nunu daha ziyade sıkmasına mani oldu

İdamı seyretmek için civardan top-lanmış olan halk bu feci sahneyi tees-

bütün kuvvetinizle bana yardımda bulun-manızı rica ederim. İkimiz birlikte ça-lışarak imzaları taklit eden sefilî meyda-na çıkaralım. Bu sahtekâr, bu zehirli yılan herkim olursa olsun onun başını ezelim, cezasını verelim. Nasıl, daima maiyetimde kalarak çalışmak ister misiniz?

Genç avukat büyük bir heyecan ve sevinçle cevap verdi:

— Evet, haşmetmaab. teklifinizi şük-ranla kabul ediyorum. Bu andan itiba-ren bütün kuvvetimi bu uğurda sarfede-ceğim. O sahtekârı buluncaya kadar ça-lışacağım. Bu meseledeki esrarı meyda-na çıkaracağım. Anna Paskalın katilini meydana çıkarıp adaletin eline teslim edeceğim. Huzurunuzda yemin ediyorum.

Kral, avukatın cevabından çok mem-nun olmuştu. Ona elini uzattı:

— Elinizi bana veriniz Mösyö Zello, dedi. Bu andan itibaren mukaddes bir makast için beraber çalışacağız. Çalış-malarımızı kolaylaştırmak için sizi hu-susi müşavirliğime tayin ediyorum. Sa-raya yerleşirsiniz. Bana her yerde refa-kat edeceksiniz. Sizin gibi samimî ve sadık bir dosta çok ihtiyacım var.

Avukat Zello, tekrar teşekkür etti ve kralı hürmetle selâmladı.

—19—

VAKİT GELDİ!

Safak söküyordu. Tanyerinin ilk kı-zılıklarının aksi hapishane binasının kirli duvarlarını tunc rengine boyanmış-tı.

Anna Paskal, başını gecenin rütube-tinden nemlenmiş olan pencerenin de-mir parmaklıklarına dayamış, gözlerini

binbir renkle tutuşan tanyerine dikmiş-ti, düşünüyordu.

Yarım saat sonra artık bu dünyaya ebediyen gözlerini kapayacağını bili-ordu. Yalnız, karanlıklar içinde kalan benliğinde zayıf, çok zayıf bir ümit ışığı ara sıra pırıldıyordu. Hisleri, düşüncele-ri karmakarışık olmuş, ümitsizlik onu âdeta hiçbir şey düşünmez bir hale getirmiş, kendinden geçirmişti.

Bütün gece yalnız onu, Kont Adola-rı düşünmüştü. Yegâne emeli, onu bir kere daha görmektir. Bu adam âdeta o-nun kalbini çalmıştı.

Şimdi anlıyordu ki, eski nişanlısı Edvara karşı duyduğu hisse ancak sa-mimiyet denebilirdi. Çünkü babası, fikri ni sormadan Edvarı ona nişanlamıştı. Babasının bu arzusuna muhalefet etmek onun için kabil değildi. Aldığı terbiye buna müsaade etmezdi. Buna rağmen o, Edvarı mes'ut etmek emelinde idi. Fakat Edvar, kucağında bir çocukla görünce bütün teminatına, yalvarmalara rağmen onu reddetmiş, ondan nef-ret ettiğini bağıra bağıra yüzüne karşı söylemişti. Hayatı yakından tanımamış olan genç ve tecrübesiz benliğinde bu izzeti nefis yararı hâlâ kanıyordu.

İşte tam bu halde iken hapishanede karşısına çıkan Kont Adolar ona inan-mış, masumiyetine kanaat getirmiş ve kalbini açmıştı.

Daha evvel de mahkemede ken-disinin masumiyetini isbatla çalışmış ve bunun için yemin etmekten de çekin-me-mişti. Bu büyüklük karşısında Anna da hissiz kalamamış ve genç kontu şid-detle sevmeye başlamıştı. Ancak kont ona aşkını söylediği halde Anna, buna mukabele edememişti. Kont, onu ölü-m-den ve hapishaneden mutlaka kurtara-cağını vaadederk gitmişti. Ara sıra ben

Radyo-Sinema-Tiyatro

RADYO

İSTANBUL:

18,30 caz, plâka, 19,30 konferans, Bayan Suat Derviş tarafından, 20 Vedî Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musiki ve halk şarkıları, 20,30 Türk musiki heyeti, 21 operet temsil heyeti, 21,30 orkestra, 22,30 a jans havadisleri, 23 son.

VİYANA:

13,30 şarkılar, 18,40 piyano konseri, 19,05 konuşma, fransızca ders, konuşma, 20,05 saat, hava raporu, haberler, ulusal yayım, konuşma, 21,05 büyük konser, 22,40 haftanın makalesi, eğlenceli yayım, 23,35 oda musiki, si, haberler, 24,35 konser.

BERLİN:

18,35 sanat bahisleri, 19,05 konser, karışık yayım, 20,20 ev musiki, 20,50 günün akisleri, 21,05 haberler, 21,15 karışık yayım, ve şan 23,05 hava raporu, haberler, spor 23,35 halk musiki, si.

BUDAPESTE:

18,50 Macar oda musiki, 19,35 avcılığa dair konuşma, 20,05 Macar halk şarkıları, 21,05 konferans, 21,50 haberler, gramofon, hava raporu, 23,10 orkestra konseri, 24,05 yabancı dillerde konferans. 24,20 caz musiki, si.

BÜKKES:

18,20 gramofon, 19,05 hava raporu, saat, 19,20 gramofon, konferans, 20,25 Tirol musiki, 21 şan konseri, konferans, 21,35 senfonik konser, 22,35 saat, hava raporu, haberler, spor, 23,25 gramofon, 23,50 fransızca ve almanca haberler, 24 haberler.

PARİS (P.T.T.):

18,05 piyano, kıraat, 18,35 çocuk şarkıları, 19,05 senfonik konser, 20,35 havadis, 21,43 senfonik konser, 20,35 havadis, 21,43 senfonik konserin devamı, 22,05 konuşma, 22,35 opera yayımı, 24,35 haberler, hava raporu.

PRAG:

18,15 gençliğin zamanı, 18,35 şarkılar, haberler, 19,15 almanca yayım, Haberler, hava raporu, konferans, 20,30 opera yayımı, Buse, 22,50 yeni romanlardan parçalar, 23,05 saat, havadis, spor 23,20 havadis, gramofon, İngilizce haberler.

Büyük manyetizör ve illüzyonist
Dr. Zati Sungur

Fevkalâde bir programla temsillerine devam ediyor. Her akşam saat 21 de sunuyor. Bugün ve her umartesi pazar günleri saat 17 de matine.

MAKSİM Tiyatrosunda.

SİNEMALAR

BEYOĞLU

SARAY : Asri zamanlar (Şarlo)
TÜRK : Kallente
MELEK : Ehlî salıp muharebeleri (fransızca kopyesi)
İPEK : Ehlîsalıp muharebeleri (Türkçe kopyesi)
SAKARYA : Asri zamanlar (Şarlo)
YILDIZ : Pompeinin son günleri
SÜMER : Taras Bulba
ALKAZAR : Patpatason / kız hırsızları ve Korkusuz süvari
İAN : Bildirmemiştir
ŞIK : Mişel Strogof
ŞARK : Königsmark
ASRI : Şiâh başına ve Şahane vals.
ASTORYA : Tunç vücutlar ve Yer tıredi
CUMURİYET : Bildirmemiştir

İSTANBUL

FERAİH : Bildirmemiştir
AZAK : Bildirmemiştir
MİLLİ : Mohikanların sonu ve Pranga
HİLAL : Bildirmemiştir
ALEMDAR : Gizli vesika ve Kızıl alev.
KEMALBEY : Bildirmemiştir

KADIKÖY

HALE : Bildirmemiştir
SÜREYYA : Bildirmemiştir.

ÜSKÜDAR

HALE : Bildirmemiştir
BEŞİKTAŞ

SUATPARK: Fakir bir delikanlının hikâyesi

BALAT

MİLLİ : Bildirmemiştir

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞI

dram kısmında
AYAK TAKIMI
ARASINDA
Fransız Tiyatrosunda
OPERET KISMI
Bugün tatil günüdür.

Aç kardına bir kahve kaşığı alındıkça

Kabızlığı defeder

Yemeklerden birer saat sonra almırsanız HAZIMSIZLIĞI, mide ekşilik ve yanmaları giderir. Ağzıdaki tatsızlık ve kokuyu izale eder. HOROS markalı ambalajma dikkat. Deposu: Mazon ve Botton ecza deposu, Yenipostane arkası Ağır Efsok. No. 47.

Yeni neşriyat

İspanya'da neler oluyor?

Hasan Âli tarafından yazılan bu eser, bugünkü İspanyanın umumî vaziyetini, sosyal inkişaf şartlarını, karışıklık çarpışan kuvvetleri etrafı bir surette anlatmaktadır. Tavsiye edilir.

Hukuk Gazetesi

Cevat Hakkı Özbey tarafından üç senedenberi türkçe ve fransızca olarak negredilmekte olan "Hukuk gazetesi", nin ikinci cilt on altıncı nüshası intişar etmiştir.

Sağlam

Aylık "Sağlam", isimli tıbbi mecmua, asının ikinci sayısı intişar etmiştir. Fiyatı beş kuruştur.

Kadıköy 2 inci sulh hukuk hâkimliğinden:

Cevizlikte Şevkibey sokağında 2/1 numarada oturan Yaşar Nizamettine aynı evde oturan eniştesi kömürcü Korkmaz Mehmedin vasi tayin olduğu ilân olunur.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Milli Müdafaa Vekâleti Deniz Merkez Satınalma Komisyonu dan:

Muhammen bedeli	Teminatı	Miktarı	Cinsi
Lira	Lira	Ton	
19.500	1463	50	Benzollu benzin
21.000	1575	300	Dizel mayii mahru

1 — Yukarıda muhammen bedeli ile teminat ve miktarları Benzollu benzin ve Dizel mayii kapalı zarfla ayrı ayrı münakaş olmuştur.

2 — Benzinin münakasası: 6/11/1936 cuma günü saat 14 ma il mahrukun münakasası da aynı gün ve saat 15 de Ankarada Milli Müdafaa Vekâleti binasında yapılacaktır.

3 — Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün Ankarada Merkez Satınalma komisyonuna ve İstanbulda Deniz Levazım alma komisyonuna müracaatları.

4 — Münakasaya gireceklerin de teklif mektuplarını 2490 kanun hükümleri dahilinde münakasa saatinden birer saat evvel misyona vermiş olmaları. (1454)

Nafia Vekâletinden

16/Birincikânun/936 Çarşamba günü saat 15 de Ankarada Nafia Vekâleti Malzeme Eksiltme Komisyonu odasında 60000 lira muhammen delli 35 basit ve 1 İngiliz makasının kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılmıştır. Eksiltme şartnamesi ve tefferüatı üç lira mukabilinde Ankarada Nafia Vekâleti Müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 4250 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını Nafia Vekâletinden almış müteahhif vesikası ile birlikte 16 / Birincikânun / 936 Çarşamba günü saat 14 de Nafia Vekâleti Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (1565)

YAVUZ SEZEN

TERZİ

iyi giyinenlerin terzisidir
Yeni kışlık modeller ve kumaşlar
daimî yenilik

İstanbul : Yeni Postahane karşısında Letafet hanında No 10

GÜZEL PRENSES

liğinde yanan ümit ışı, kont Adolar'dan başka bir şey değildi. Bir akşam, penceresi önünde ona acıyan tanımadığı bir adamla Kont Adolara haber göndermiş, bugün idam edileceğini bildirmişti. Eğer bu yabancı, vaadettiği gibi, kontu görerek bunu söylemiş ise genç asilzadenin herhalde bir şeyler yapmak isteyeceğini ümit ediyor, hiç değilse teşebbüslerinin neticesini söylemek üzere kendisini son defa görmeğe geleceğini sanıyordu.

Biraz sonra güneşin ilk ışıkları şehrin gömüldüğü yarı karanlığı yırtarak etrafı yaldızladı. Güneşin doğuşu kendisinin ölümü demekti: Hapishane avlusunda idam sehpa hazırlandı, ağaçlardan kıvrılan bir ejder gibi kurbanını bekliyordu. O, artık güneşin doğuşunu son defa görüyordu.

Bu sırada bir ayak sesi işitildi. Anna, pencerenin önünden çekilerek hücrelerinin bir köşesine büzüldü. Şiddetle titriyen vücudunu soğuk duvara yapıştırmıştı. Kabil olsa duvarı yapı içine girecekti. Faltaşı gibi açılmış olan gözlerini kapıya dikmişti.

Ayak sesleri yaklaştı ve kapı açılarak içeri hapishane müdürü girdi:

— Anna Paskal, vakit geldi. Hazır olunuz...

Genç kız, hiçbir şey söyleyemedi. Yalnız gözlerinden yaşlar boğandı. Bu sırada cellâtlar muavinini de içeri girdiler. Anna, onları görünce kim olduklarını kıyafetlerinden anladı ve acı bir çığlık kopardı. Cellât genç kıza yaklaştı:

— Mukavemet beyhudedir, yavrum, dedi. Ben adamı çabuk yola getiririm. Hem bana eziyet etmezsen sana hiç ıstırap çektiirmeyeceğim. Bir dakikalık bir iş... Haydi bakalım, son tuvaletini yapalım. Anna, büzüldüğü yerden haykırdı:

— Sahi, ben ölecek miyim?

Cellât, cevap verdi:

— Evet, artık ölümden kurtulmanın imkânı yoktur. İnsan en nihayet ölecek değil mi? Ha bugün olmuş ha yarın! Bence hepsi birdir. Rica ederim, bana zahmet verme ki, ben de sana vermiyeyim. Haydi artık gidelim.

Cellât, Annanın büzüldüğü köşeden çıkmak istemediğini görünce hapishane müdürüne bir teklifte bulundu!

— Eğer bir iki dakika beni bırakırsanız kendisini teskin edebilirim. Bu işte tecrübelerim vardır. Şimdiye kadar böyle neticelerini sükûnetle dar ağacına çıkardım.

Fakat müdür bu teklifi reddetti. Hükmün tatbiki baştan nihayete kadar kendisiyle polis müdürünün nezareti altında yapılmak lâzımgeldiğini söyledi.

Cellât, çaresiz işe başlamak mecburiyetinde kaldı. Muavininin getirdiği bir sepet içinde beyaz bir gömlek çıkarak Annaya giydirmek istedi. Yanına yaklaştı. Anna, gömleğin yakasını görünce korkusundan elleriyle yüzünü örttü. Bu beyaz ve sert gömlek kendisinin son elbisesi olacaktı. Gömleğin yakasına gelen yeri mahkûmların boyunlarını dik tutmak için hususî bir şekilde yapılmıştı.

Cellât, onu kolundan tutarak ortaya çekti. Oraya getirilen küçük bir iskemlenin üzerine oturttu. Sonra başından aşağı geçirerek gömleği giydirdi. Eline bir makas alarak kızın saçlarından tuttu. Saçlarının kesileceğini anlayan Anna silkinerek başını ileriye çektiikten sonra ağlayarak yalvardı:

— Öleceğimi, biliyorum. Bari saçlarımı bana bağışlayınız onlarla beraber mezara girmek istiyorum.

Cellât:

GÜZEL PRENSES

79

— Kabil değil, dedi, bunlar bana zahmet verir.

Fakat, Anna ısrar ediyordu:

— Bırakın, ne olur bırakın da onları mezarıma kadar götüreyim. Şimdiye kadar sizden bir şey istemedim. İlk ve son isteğim budur. Size vaadediyorum: Gayet sakin duracak ve size zahmet vermiyeceğim. Ölecek bir insanın son arzusunun reddetmeyiniz.

Polis müdürü, işe müdahale etti. Hapishane müdürüne:

— Saçları bırakılsa ne olur? Ne derisiniyi? dedi. Sonra cellâda sordu:

— Sen ne dersin? Saçlar sana çok zahmet verir mi?

Cellât İstefan buna çoktan razı idi. Çünkü kont Zingara kızın saçlarının kesilmiş olduğunu görünce kızar, belki de vaadettiği yüzüğü vermezdi. Çünkü Zingara kızın saçının bir telinin bile eksilmemesini şart koymuştu. Bunun için sevincini belli etmemeğe çalışarak polis müdürüne cevap verdi:

— Bence saçlar, vazifemi yapmağa mani değildir. Siz isterseniz kesmeyiz.

— O halde kalsın.

Bu sırada Anna, hapishane müdüründen şu rica da bulundu:

— Beni nereye gömeceksiniz bilmiyorum. Fakat istiyorum ki babamın yanına gömüleyim. Bunu benden esirgimeyiniz.

Hapishane müdürü polis müdürüne birbirlerine baktılar. Bu sözlerder müteessir oldukları anlaşılmıyordu. Hatta cellât bile müteessir olmuştu.

Polis müdürü cevap verdi:

— Size hakikati söylüyeyim. Ötedenberi bizim bir usulümüz vardır. İdam olunan bir mahkûmun cesedi cellâda teslim edilir. O da cesedi elbiselerini alarak bir tabuta koyar ve götürüp ormanın muayyen olan köşesine gömer.

Anna, bunu iyi karşıladı:

— Benim istediğim de budur. Demek gene doğduğum, büyüdüğüm bir orman içinde yatacağım. Kuşlar, ağaçlar, çiçekler benimle beraber olacak. Orada anemnin kolları arasındaymışım gibi yabancılık çekmeden yatacağım. Evet, öleceğim, fakat bigünah olarak. Viceda nın temiz ve lekesizdir. Bir zaman gelecek, belki bu anlaşılabilecektir... Fakat ben o vakit ormanda ebedi uykuma dalmış bulunacağım...

Bu sözleri derin bir sükût takip etti. Sonra cellât, elini genç kızın omuzuna koyarak:

— Haydi Anna Paskal, dedi. Artık gidelim. Vakti geçiyor.

Müteakiben, genç kızla cellât önde, hapishane ve polis müdürleri arkada olduğu halde hücreden dışarı çıktılar. Koridorda altı süngüli asker mahkûmu bekliyordu. Cellâtla mahkûmu hermen ortalarına aldılar. Aşağı indiler ve hapishanenin avlusunda kurulmuş olan idam sehpaşının dibinde durdular. Avluda büyük bir kalabalık vardı. Polis ve asker halkın önünde ve dar ağacının etrafında bir daire çevirmişlerdi. Bütün gözler Annanın üzerine dikilmişti. Onun bir şeyler söyleyeceğini zannediyorlar ve bunun için nefes bile almamağa çalışarak, baştanbaşa göz ve kulak kesilmiş bir halde bekliyorlardı.

Anna, önünde dar ağacını görünce dehşetli irkildi. Üç direkli bir sehpanın ortasındaki halka ile sarkan ilmekli ipi görmüştü. Bütün derman kesildi. Aynakta güçlkle duruyordu. Cellât onun kolundan tutarak kulağına fısıldadı:

— Cesaret, korkacak ne var. Biran, yalnız biran, sonra herşey biter,

Kadınların askerliği

(Baş tarafı 1 incele)

dir. Lâyiha etrafında diğer alâkalı vekâletlerin mütaleaları alınmıştır.

Kanun projesi, bir seferberlik vukuunda Türk kadınlarının cephe gerisi ve bilhassa sıhhiye, nakliye, levazım, muhabere ve karargâh hizmetlerinde kullanılmasını istihdaf etmektedir. Bunun için hazırlama devresi erkek mekteplerinde olduğu gibi mekteplerde başlayacak ve mekteplerdeki faaliyetleri dolayısıyla alacakları vesika-larla asıl hazırlıktan kısmen muafiyet kespedeceklerdir. Mektep talebesi olmıyan amele ve işçi kadınlarla ev kızları için senenin muayyen zamanlarında kurslar açılacaktır.

Bu mesele hakkında - bilhassa kadınların - neler düşündüklerini anlamak maksadıyla bir arkadaşımız muhtelif kimselerle görüştü.

Mütekaitlerin sözleri

Piyade binbaşılığından mütekait İsmail Hakkı diyor ki:

— Kadınların asker olması mı? Böyle bir şey duydum ama, aslını bilmiyorum.

Kısa süren bir tevakkuftan sonra ilâve etti:

— Kadınların geri hizmetlerde kullanılması, bu işlerde kullanılan erkeklerin ileriye alınacağı için cephede fazla asker toplanması faydasını temin edecektir. Esasen kadınlar yaradılıştan itibarıyla cephede vuruşamazlar, eğer vaziyet çok sıkı olursa, o başka tabii! Bence kadınlar yerden ziyade havada daha iyi muharebe edebilirler. Çünkü siperlerde öyle vaziyetler olur ki, erkekler tahammül edemez, halbuki havada böyle vaziyetler yoktur.

Sucu kadın

Çarşıkapıda suçluluk yapan Bolulu Gülsüm de fikirlerini şu sözlerle hülasa etti:

— Bizim eski kadınlar ne harbe gidebilir, ne de bir yere... Ama şimdiki mektepliler doğrusu erkek gibi kızlar.

— Peki ama, eskiden de harbe giden kadınlar varmış?

— Gidenlerin hepsi kaç kişi sanki... Şimdi - Allah göstermesin - bir harp olsa bütün mektepli kızlar asker olmak için koşacaklardır.

— Siz gitmez misiniz?

— Hükümet çağırırsa niçin gitmiyelim? dedikten sonra mektepli olanımdan doğan bir teessüre boy-nunu büktü:

— Hem biz ihtiyarlardık şimdi.

Muallime

Cumhuriyet kız ortaokulu müdür muavini Zekiye diyor ki:

— Kadınların cepheden ziyade evlere gitmelerine taraftarım. Fakat eğer vatan müdafaası için kadınların da yardımına ihtiyaç hissedilecek olursa o zaman kim silâha sarılmaz ki?

İstemiyoruz!

Çok genç yaşta hayata atılmış iki kız:

— Şimdiye kadar böyle bir şey düşünmemiştik doğrusu.

— Şimdi ne düşünüyorsunuz?

— Bu bizim hoşumuza gitmeyen bir fikir. Hem çalışarak evimize bakıyoruz, askere gidersek evdekiler ne yapar sonra?

— Onlara hükümet yardım eder.

— Olsun, biz asker olmak istemiyoruz!

Hukukçu kız

Hukuk fakültesi birinci sınıfından, ismini söylemek istemiyen bir genç kız:

— Şimdi askere alsalar, hiç düşünmeden giderim, diyor.

— Şimdi gidersiniz, fakat harp zamanı?

— O zaman da giderim tabii!

— İyi ama kadınlar umumiyetle yu-muşak kalplidirler. Meselâ karışmada müs. Böyle bir manzara karşısında ne yaparsınız?

— İşte onu bilmem, fakat insan her halde heyecandan böyle şeylere al-dırcaak vakit bulamaz.

Kara Fatma

Umumi harp ve istiklâl mücadelesinde başbaşa bir varlık olan Kara

Fatma büyük bir heyecan içinde şöyle dedi:

— Türk kadınlarının hepsinde bir erkek cesareti vardır. Bu cesaret Türk kadınının asıl ve temiz oluşundan gelir. Türk kadını Anadolu harbinde, bilhassa istilâya maruz kalan yerlerdeki kadınlar erkeklerle cephelerde harp istediler. Cephe gerisinde büyük hizmetler yaptılar. Bir harp olursa, bu sefer bütün Türk kadınlarının cepheye koşacaklarına kendim gibi eminim.

— Hangi yaşta kadınlar askerliğe daha ziyade yarar?

— Yirmi beş yaşından sonra kırk beş yaşına kadar olan kadınlar askerlik için çok iyidir. Ancak kadınları iki sınıfa ayırmak lazımdır. Bir kısmı cephe gerisi hizmetlerinde, bir kısmı da cephede olmak üzere. Ben öyle köylü kadınları tanıyorum ki değme erkeklerden daha iyi harbetmişlerdir.

Bundan başka kadınlara silâh atmak, ata binmek herhangi bir taarruzda muhtelif silâhlara karşı kendilerini müdafa etmek de öğretilmelidir.

Her yaz birkaç ay Kâğıthane'de ve İstanbul'da diğer yerlerinde açık hava talimleri yapılmalıdır.

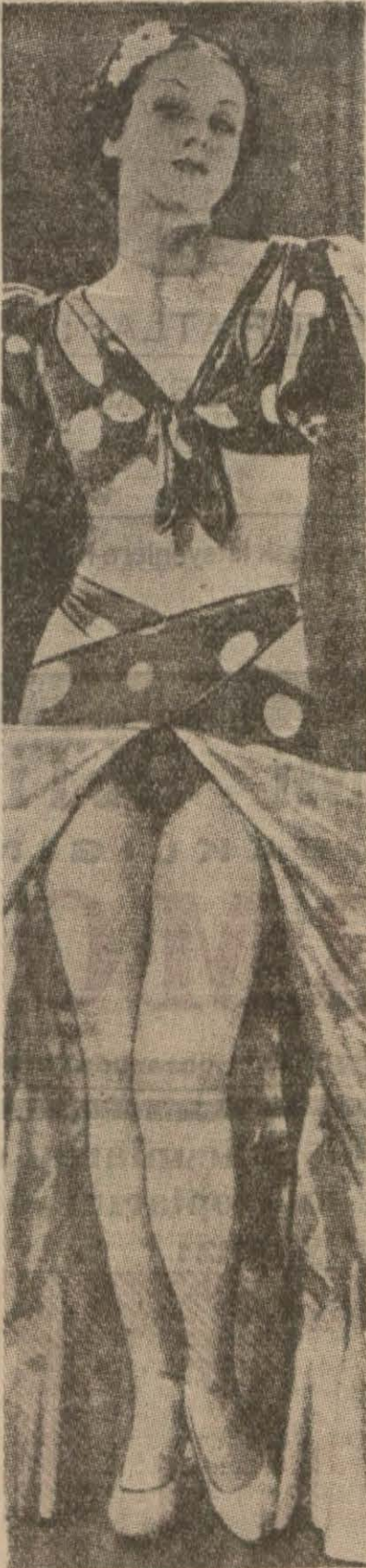
— Bir harp olursa sen gene gider misin?

— Gider misin ne demek? Bir genç kız gibi koşacağım... Ve hem bu sefer gelirim, torunlarım da benimle beraber ata binip pesime takılacaklar... İstiklâl harbinde memleketimin müdafaası için nasıl çalıştımsa gene çalışmazsam, Kara Fatmanın namusuna yuf olsun!

Bu sırada Kara Fatmanın kız kardeşi Gülsüm de söze karıştı:

— Yaz, dedi, ben de beş çocuğumla beraber ilk davete icabet edeceğim.

Rumba kraliçesi

İngilterenin Gainsboro filmlerinde dans yıldızı olan Florans Çumbekeos aynı zamanda Rumba kraliçesi unvanını da haizdir. Burada görüldüğü resmi "Herkes dans etsin," filmindedir.

Vahşî ana babalar

Çocuklarını birisi boğmuş, öteki açlıktan öldürmüştü

Konya zabıtası müthiş bir faciayı meydana çıkarmıştır. Bu vaka eşine dünyada tesadüf edilemeyecek kadar kötü bir baba vahşetinin timsalidir.

Konya polisine Mehmet adında birinin iki yaşındaki çocuğunun meydana görünmediği ve çocuğu Mehmedin bir şey yapmış olması ihtimali bulunduğu haber verilmiştir. Bunun üzerine polisler sıkı bir araştırma yapmışlar ve Mehmedin evi araştırılırken evin altında bir mahzene tesadüf edilmiştir. Bu mahzende Mehmedin küçük küçük yavrusu açlıktan bayılmış ve ölüme yaklaşmış bir halde bulunmuştur.

Çocuk tedavi edilirken Mehmet de yakalanmıştır. Yapılan tahkikat Mehmedin bu işi arasının açık olduğu karısından intikam almak için yaptığını meydana koymuştur.

İzmirde Karşıyakada da başka bir evlât katili ve cürüm şeriki yakalanmıştır.

Turanda oturan Şerife yeni doğan çocuğunu boğduktan sonra Şenika adında bir kadınla birlikte deniz kenarında kumlara gömerken yakalanmıştır. Evlât katili ana suçunu itiraf etmiştir.

Amerikada Cumhur reisliğini Gene Ruzvelt kazanacağı benziyor

Bütün dünyada büyük bir alâka ile beklenen Amerika reisicumuru intihabı bugün yapılmaktadır. Bu seçimin iki kuvvetli namzedi demokratlar namzedi Ruzvelt, cumhuriyetçiler namzedi Landon dün akşam son nutuklarını söylemişlerdir. İki tarafa mensup taraftarlar bu geceyi sabaha kadar Amerikan bütün şehirlerinde nümayişlerle geçirmişlerdir.

Amerika zabıtası her ihtimale karşı binlerce şüpheli kimseyi nezaret altına almıştır.

Londra, 3 (Husufi) — Amerikada bugün cumhur reisi intihabı yapılmaktadır. Bazı mahafil şimdiki mevcut reis Ruzveltin ekseriyet reyile tekrar mevkiine geleceğine kanidir. Bununla beraber bazı yerlerde daha şimdiden ilân olunan neticelere göre namzet Landon, Ruzveltten fazla rey almıştır.

Antimuvanla beslenen domuzlar

Eğer Çin isterse, dünyanın barut ticaretini elinde tutabilir. Çünkü dünyanın antimuvan ihtiyacının yüzde seksenini kendisi temin edecek vaziyettedir. Antimuvan barutun imalinde daima kullanılan bir maddedir.

Çinin temin edebileceği antimuvan 25.000 ton kadardır. Bunun 20 bin tonu yalnız Hunan vilâyetinden çıkar. İngiltere dört binden beş bin tona kadar ithal eder.

Amerika beş bin ton alır, Almanya üç bin tondan fazla alır. Fransa, Holanda, İsveç, Japonya beş bin ton alırlar.

Antimuvan fevkalâde rekik ve gevrek bir maddedir. Kolayca ufalanır ve diğer madenlerle karıştırılabilir.

"Antimuvan, kelimesinin Yunanca "Antimonachos, sözünden geldiği söylenmektedir. Bu kelime papaslar için hiç de iyi bir mana ifade etmez. Vaktiyle Valantin isimli bir manastır başpapazı, manastırın domuzlarına antimuvan vermiş. Domuzlar bu garip yiyecek dolayısıyla sayan hayret derecede semirmişler. Fakat manastır başpapazı bunu kendi çömezlerine verince iş değişmiş. Çömez papasların hepsi ölmüş. Başpapaz Valantin bunun üzerine: "Domuzlar için iyi, fakat papaslar için fena," demiştir.

Kelime nin daha makul olan bir

Dünyada olup bitenler: Asî İspanya ile meşru İspanya Hükûmetinin sefirleri arasında mücadele

Hükûmeti bırakan mümessillerden bazıları yerlerinden ayrılmıyor, yeni sefirler sefaret dışında oturuyor

Karilerimizden birçoğunun hatırlındadır sanırım. İspanyada isyan çıktıktan sonra, bugünkü İspanya hükûmetinin yabancı memleketlerdeki elçilerinden veya İspanyayı temsil eden diplomatlardan bir kısmı istifâ ettiler.

Bu istifaya sebep, bugünkü İspanya hükûmetinin siyaseti ile birlik olmadıkları idi. Bunun üzerine İspanya hükûmeti, bu memleketlere yeniden sefirler, maslahatgüzarlar gönderdi. Bunlardan bazıların ne vaziyette bulunduklarını öğrenmekle, diplomatlık dünyasında şimdiye kadar cari olan bir ananenin de artık ortadan kalktığını ve buna ilk defa olarak Habestanda başladığını anlamış oluyoruz.

Bu meraklı bahsi bir parça açalım: Meselâ eskiden hükûmetler değiştiği veya beynelmilel ihtilâflar dolayısıyla bir hükûmetin hariç mümessilleri arasında bir değişiklik yapmak lâzımgeldiği zaman, artık teamül hükmüne girmiş bazı nizamlara riayet edilirdi.

Giden elçiler, yeni gelen elçilere yerlerini sükûnetle verirler ve bu suretle — diplomatların derunî düşüncele ne olursa olsun — diplomatik ananeler tanınmış olurdu.

Bununla beraber şimdi yeni bir teknik baş göstermiştir. Bunu örneklerle izah edebilmek için, iyi malûmat alar ve teşhisi sayan dikkat bir siyaset muharririnin yazısını İngilizceden nakledeyim:

Yeni diplomasi tekniğini — ki buna "Yerinden ayrılmamak grevi", diyelim — ilk defa İtalyanın Habeş harbinden evvelki Adisababa orta elçisi Kont Vinçi gösterdi.

Hatırlarsanız, bu zat harp başlar başlamaz Habeş merkezini terketmesi için Habeş hükûmetinden tebligat aldığı ve Adisabadadaki bütün İtalyan mümessillerini götürmek üzere bir tren hazırlandığı halde, elçilik binasında tahassun ederek dışarıya çıkmak istememişti.

Bu yeni usul son zamanlarda İspanyanın asflerinden müteşekkıl Burgoş "hükûmeti", tarafından tekemmül ettirilmiştir.

Burgosun yabancı memleketlerindeki mümessilleri, daha önce de meşru Madrid hükûmetinin mümessilleri idiler. İsyanın muvaffak olacağı hakkındaki ümitleri kuvvetlenince, istifâ ettiler; fakat mevkilerinden vazgeçmediler.

Bu hususta Romada ve Berlindeki vaziyet çok sayan dikkattir:

Meselâ İtalyan merkezinde eski İspanya büyük elçisi asiler lehine istifa etmiştir. Fakat elçilik otomobili içinde neşe ile dolaşıyor. İtalyan polislinin muhafazası altındadır. Elçilik binasında rahat rahat yaşıyor. Ve asflerin baş kumandanı general Frankonun itimat mektubunu İtalya hükûmetine takdim edeceği günü bekliyor.

Bütün bunlar, bir kuvvet darbesiyle yapılabilmıştır. İspanya büyük elçisi istifa eder etmez, Madrid hükûmeti Romaya yeni bir büyük elçi göndermişti. Fakat yeni büyük elçiye elçilik binasına yerleşmek kısmet olmadı. Meslektaşları tarafından istifaya mecbur edildi. Ve bu suretle eski rakibi yerinde kaldı.

Bu vaziyet karşısında İspanya hü-

kûmeti yeni bir mümessil tayin etmemiş ve elçisini Vatikandan çekmeğe karar vermiştir.

Berlinde vaziyet daha şaşırtıcıdır. Orada da, önceden hükûmetin mümessili olan İspanyol büyük elçisi, İspanya elçilik binasında bulunmaktadır. Binadan çıkmıyor. Onu istihlâf eden hükûmet taraftarı maslahatgüzâr ise başka bir yerde oturmağa mecbur dılmıştır.

Maslahatgüzâr ilk gönderildiği zaman, asî general Frankoyu temsil eden elçi ile bir müddet beraber oturmuşlar, fakat vaziyet gittikçe vahimleştikinden hükûmet mümessili elçilik binasından ayrılmak zorunda kalmıştır.

Londradaki İspanyol büyük elçiliğinden haber aldığımız göre, şimdiye kadar bürosu Londrada bulunan İspanyol "deniz komisyonu", birdenbire istifa etmiş ve aynı zamanda, yalnız komisyonun evrakını değil, bütün aile datını alıp Berline gitmiştir.

Portekizlin merkezi olan Lizbonda da İspanya sefirinin vaziyeti sayan dikkattir. İspanya hükûmetini temsil eden bu zat, âdeta sefarette mahpus gibidir. Portekiz bankaları kendisine para vermekten imtina ediyor ve her men her gün İspanyol ve Portekiz faşistlerinin tehdidine uğramaktadır. Madridle irtibatı tamamen kesilmiştir. Hükûmeti ile ancak Londradaki İspanyol sefareti vasıtasıyla temas edebilmektedir...

H.

1936 Venü - ü

Vücudu ve bütün çizgileri Venus dâ Milo'ya en yakın ve en çok benzeyen Amerikan kıızı olarak geçen hafta Amerikada 140 güzel kız arasında resmini gördüğünüz Matmazel Genevieve Grant seçilmiştir.

Daimi okuyucularımıza

Gazetemizin evvelce, daimi kuponlarını toplamış ve bu kuponları idarehanemizden kartla değiştirmiş olanlara gazetemizin birer aylık aboneliği gönderilecektir.

Bu okuyucularımızın kartlarıyla birlikte adreslerini idarehanemize bildirmelerini rica ederiz.

ODEON

Yeni çıkan plâklar

Bayan Muzaffer
Kandur

Nr. 270108 — Suzinak Şarkı - İnlesin Kalbim
Beste : Mustafa Nafiz
— Hüzzam Şarkı - Kumral Saçının
Beste : Mustafa Nafiz

Bayan Şükran Denizler

Nr. 270112 — Fantezi - Bir Balo Gecesi
- 36 Modeli

Bayan Semahat Özdenes

Nr. 270109 — Hicaz Şarkı - Aşkı Hüsrarla
— Uşşak Şarkı - Pencereden Bakma

Bay Halil Söyler

Nr. 270115 — Zara Şarkısı - Gelin Güve
— Emrah - Eridi Kalmazı Dağların Karı
Satışa çıkarılmıştır.

KASADA
SAKLADIĞINIZ
PARA

KURU
BİR

ÇEŞME
VAZİYETİNDEDİR

ONU FAİZLE
BANKAYA-VERİNİZ

HUSUSİ ŞARTLARIMIZI
SORUNUZ

HOLANTSE
BANK'ÜNİ

KARAKÖY DALAŞ - ALALEMÇİ HAN

Canlı model aranıyor Güzel Sanatlar Akademisi Direktörlüğünden:

Akademimiz resim ve heykel atölyelerinde çalışmak üzere kadın ve erkek modele ihtiyaç vardır. Verilecek günlük ücret iki liradır. İsteklilerin direktörlüğe müracaatları (2465)

İŞIKLI

NEON

REKLAMLARI

Ucuz ve taksitle

NECİP ERSES

Galata: Sesli Han

Kabataşta kiralık aparti- man daireleri

Kabataşta Setüstünde Çürüksulu Mahmut paşa apartmanında denize nazır, tramvaya yakın biri beş oda bir salon mutpak, banyo, diğeri altı oda bir salon mutpak, banyo ve her ikisinde de havagazi, elektrik tesisatı ve su mevcut iki daire ehven fiyatla kiralıktır.

Dün ve Yarın

Tercüme külliyatı
No. 60

Yeni Kadın

CEMİL SENA ONGUN

Fiyatı: 40 kuruş. Tevzi yeri Vakıf kütüphanesi İstanbul

Bu kitapla Dün ve Yarın tercüme külliyatının altıncı serisi tamamlanmıştır.

Cildiye ve Zühreviye mütehassısı

Dr. ÇİPRUT

Beyoğlu, Rus sefarethanesi sırasında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartmanı. Telefon: 43353

Kışlık kömürünüzü aldınız mı?

Kömürün cinsinden, tartısının doğruluğundan, fiyatının ucuzluğundan emin olmak isterseniz.

ANKARA MEMURLAR KOOPERATİF ŞİRKETİNİN

Halls Alman teshin kokundan alınız.

Adres: Sirkeci Mühürdar zade Han No. 32

Telefon: 23074.

Deposu: Kuru Çeşme Defterdar caddesi
Altun Çapa Kooperatif Deposu

Telefon: 40456

Dikkat: Miktarı çok az kalmıştır.

İNHİSAR ŞARAPLARI UCUZLADI

KIRMIZI

BEYAZ SEK

BEYAZ DÖMİ SEK

YENİ FİATLAR:

70 cl.	35 Kuruş
2. Lit.	70 "
3.40 "	100 "

70 cl.lik şişe için	10 Kuruş
2. Lit.	15 "
3.40 "	25 "

ayrıca depozito alınır. Şişeler getirilince depozito geri verilir.

Açık satmak isteyenlere hususî şartlarla litresi 22 kuruştan verilir.

ADEMi İKTİDAR

ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletler:

Her eczanede arayınız

Dişlerinizin kıymetini bilin. Olur olmaz diş macunlarını ağızınıza sokmayınız. Çünkü her mikrop ağızdan alınır. Ağız mikroplarını öldürecek kıymetli maddeyi haiz yalnız:

Diş macunudur. Fiyatı her yerde 15 kuruştur.